ԹԻՒ 7810 29 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1911 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

11 janvier 1912 N. 7810

نومرو ٧٨١٠ ٢٩ كانون اول ١٣٢٧ پنجشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

IMPREMERIE AREVELk FONDÉ EN 1883

بازار ايرتسندن ماعدا هركون نشر اولنور.

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
Գ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ՂԱԼԱԹԻԱ

آره‌ولك
ملی وسياسی غزته
مدير مسئول وصاحب امتياز ك. بوياجيان
درسعادت — غلطه
ابونه فيأتلری پوسته اجرتيله برابر ولايات
ايچون سنه‌لكی ١٠٠ آلتی آيلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման »	85	20 Ֆր.

نسخه‌سی
١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR
K. BOYADJIAN
Cons/ples Galata

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԱՆՊԱՏԿԱՌՈՒԹԻՒՆ

Թերզեանի և հայ կաթոլիկ հասարակութեան միջև պայքարը իր ամենէն սաստկագոյն շրջանին մէջ մտած է։

Ա՛լ հիմա ոևէ համաձայնութիւն, ոևէ իրաւախոհութիւն, ոևէ փոխադարձ զիջողութիւն կարելի չէ։ Կա՛մ այն է որ Թերզեան դուրս պիտի նետուի Պատրիարքարանէն և կամ այն է որ հայ կաթոլիկ հասարակութիւնը գլուխ պիտի ծռէ այդ անարժան եկեղեցականին ու անձնատուր պիտի ըլլայ անոր, խիղճն ու հոգին կապուած, ստրուկի մը պէս։

Երբեք տեսնուած չէր հովիւ մը որ այսքան անխնայ կերպով հալածէր իր հօտը։ Թերզեան հայ կաթոլիկ հասարակութեան պատմութեան մէջ շատ աւելի զզուելի ու գարշելի անուն մը պիտի թողու քան նոյն իսկ տխրահռչակ Հասունը որ այս վերջնոյն քով իրաւցնէ սուրբ մըն է, ամէն յարգանքի արժանի։

Մեր թերթին մէջ մանրամասնօրէն պատմեցինք իր Պոլիս հասնելուն ատեն տեղի ունեցած դէպքերը, իրեն դէմ եղած ցոյցերը, թուքի հեղեղները, որոնք Թերզեանի երեսն ու մօրուքը օծեցին, հազիւ թէ ոտքը [illegible] Պատրիարքարանի սեմին վրայ դրած։ Յետոյ Երեսփ. Ժողովին կողմէ իրեն ներկայացած պատգամաւորութիւնը որ իր պաշտօնանկութիւնը կը պահանջէր ամբողջաբար և միահամուռ ձայնով։

Արժանապատուութեան ամենատարրական զգացում ունեցող անձ մը, իրեն դէմ ծառացած այդ հակակրութիւնն ու հակառակութիւնը տեսնելով, իսկոյն պիտի հրաժարէր և մէկ կողմ քաշուէր, նոյն իսկ եթէ ասոր համար հարկ ըլլայ իր մեծաւորին, Հռոմի Պապին, հրամանին անսաստելու։

Բայց Թերզեան այդ տարրական զգացումը չունեցաւ, ընդհակառակն չնաշխարհիկ աներեսութեամբ մը պատասխանեց իր պաշտօնանկութիւնը պահանջելու համար ներկայացող պատգամաւորութեան.

— Որպէս զի հրաժարիմ, պէտք է որ բոլոր Հայ կաթոլիկները մէկիկ մէկիկ գան ու երեսս թքնեն, իսկ եթէ մէկ քանի հոգի միայն, որոնք չուզեն երեսս թքնել, կրկին չեմ հրաժարիր և անոնց կաթ. պատրիարքը կը մնամ։

Այսպիսի հոգի մը կրող անձէ մը ա՛լ ի՞նչ կարելի է սպասել։

Եւ սակայն Թերզեան այսչափով ալ չգոհացաւ ու ա՛լ աւելի յիմարական, ա՛լ աւելի ծայրայեղ միջոցներու դիմեց իր աթոռին վրայ փակած մնալու համար։ Նախ՝ որպէս զի իրեն դէմ նորանոր ցոյցեր չըլլան, Ծնունդի օրով պատարագ ընել չուզեց այդ զարմանալի հոգեւոր հովիւը որ կարծես ուխտած է, ատելութեան համար, իր հոգեւոր զաւակները գեհենի հուրին մատնելու... յետոյ, չարաչար ծեծել և ծանրապէս վիրաւորել տուաւ իր այն հոգեւոր զաւակները, որոնք գացած էին Պատրիարքարանի դուռը ափ առնելու։ Յետոյ, իր ձեռքին տակ, նկուղի մը մէջ, անօթի ծարաւ պահեց իր կարծիքէն չզիջող եկեղեցականները... յետոյ, բայց այդ մարդուն յիմար ու անսանձ մոլեգնութեան ո՞ր մէկ արարքը կարելի է պատմել իր Պոլիս հասնելէն ի վեր։

Ի վերջոյ կանգ չառաւ նոյն իսկ սուտ զրպարտութեան, մատնութեան առջեւ և համարձակեցաւ իր հօտը կառավարութեան առջեւ ամբաստանել իբրեւ խռովարար, ի՞նչ կ'ըսեմ, իբրեւ ոճրագործ, լուր ղրկելով մեծ եպարքոսին թէ իր կեանքը վտանգի մէջ էր և ոստիկանութեան պաշտպանութեանը կարօտ... երբեք եկեղեցական մը հայ կամ կաթոլիկ, այսքան չէր ստորնացած իր կեանքին մէջ։

Հիմա կը հաւաստուի որ այդ մարդը կարող եղած է նախ միամիտ Եւրոպացիները կողոպտելու և մէկ քանի հազար ոսկի շորթելու, անոնց ներկայանալով իբր Հայոց Պատրիարք, ինչպէս որ ժամանակին գրուեցաւ։

Այո՛, Կ. Պոլսոյ պատրիարքական աթոռին պարապութենէն և Պատրիարքարանին անփութութենէն օգտուելով՝ Թերզեան իբրեւ Հայոց Պատրիարք դրամ շրջած է Եւրոպայի մէջ, միամիտ հաւատացեալներէ, ի նպաստ Կիլիկիոյ հայ ժողովուրդին, որբերուն ու որբեւայրիներուն։ ՊԻՈՍ Ժ. Պապը որ կոնդակ մը տուեր է այդ մարդուն ձեռքը, արդեօք գիտէ՞ թէ ի՞նչ խաբեբայի հետ է գործը, թէ ինքն ալ իր կարգէն ու աստիճանէն չայնածելով, քաջալերած է այդ հանգանակութիւնը։

Ամէն պարագային, վերջնական հաշուեյարդարութեան ատեն այս կէտը կ'արժէ լուսաբանել։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԷՋԵՐ

ՎԱՐԴԵՐԸ

Ո՜ վարդեր, ե՛ս ձեր փթթումը տեսայ արշալոյսի առաջին ցոլքերուն հետ, եւ հիմա ալ տեսնեմ ձեր տերեւները, որոնք կը թափին փոշիին մէջ փոքրիկներու խաղալիկ ոտքերու նաւակ ըլլալու համար։ Վա՜յ մեզ որ ձեր գեղովը կը հպարտանայինք երբեմն։

Ո՜ վարդեր, ձեր կոկոնները հազիւ բացած, կը զովանայիք երկնային ցօղին մարգարտանման կաթիլներովը, հիմա կորսնցուցած էք ձեր նախկին փայլը. ա՛լ ձեր բոյրը չէք տարածեր, դեռ երեկոյ չեղած, դեռ դաշտերը մթաստուեր քօղով չծածկուած։

Այսպէս ե՛ս տեսայ սիրուններ, գեղեցկութիւններ եւ յոյսեր, որոնք այն ինչ փթթած, կարճատեւ միջոցի մը մէջ թառամեցան։ Այսպէս կեանքի երազներ եւ ուրախութիւններ մայրամուտի աղջամուղջին տակ ցաւերու եւ տրտմութիւններու փոխուեցան։

Այսպէս երգերու եւ պարերու գրեթէ մէկ ակնթարթի մէջ յաջորդեցին հեծեծանքներ եւ յուսահատ ճչումներ։ Անոնք ծաղիկներ էին, որոնցմով կը հպարտանայինք, անոնք ցօղի կաթիլներ էին, երկնքի պարգեւ, որոնք առաւօտ մը միայն տեւեցին։

Եւ այսպէս ամպ մը կուգայ ծածկել աչքերուն փայլը, մկանունները եւ երակները կը ջլատէ, անդամներուն հետ միասին դատողութիւնը եւ բանականութիւնը կը տկարանան, եւ կեանքը կը խամրի, կը թառամի եւ անյայտ կ'ըլլայ։

Թարգմ.

ՎԻԼԷԼՄ ՊԻԼՏԷՐՏԷՅՔ (Հոլանտ. մատենագր.) Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՕՐՄԱՆԵԱՆ

Յայտնի է որ եթէ Օրմանեան Պատրիարք նոյնիսկ անպարտ ելլայ իր գործերուն քննութեան մէջ, նորէն կաթողիկոսացու չէ բոլոր Թրքահայոց համար, քանի որ իր անվերածելի հակառակորդներն ու յամառ պաշտպանները համոզուած են որ անոր կաթողիկոսացումը ահագին պառակտում ու խառնաշփոթութեան տեղի պիտի տայ Թուրքիոյ Հայոց մէջ։ Ես կը կարծեմ որ նոյն բանը պիտի պատահի նաև Կովկասի Հայութեան մէջ, հակառակ որ այստեղի կատաղի Օրմանեանականները կը պնդեն թէ ժողովուրդին ամենաստուար մեծամասնութիւնը իրենց հետ է. բայց այդ ճիշդ չէ։ Իրաւ է որ վ. ց պատգամաւորներու չորսը Օրմանեանի կուսակից է։ Բայց եթէ ընտրական նրբութիւններու մէջ մտնանք և քուէ տուող բնակչութիւններու համեմատական հաշիւը կազմենք, կը տեսնուի որ հակառակ պատգամաւորներու մեծամասնութեան, ժողովրդեան ալ մեծամասնութիւնը Օրմանեանական չէ։ Թիֆլիզ քաղաքը, օրինակի համար, որ գաւառներէն աւելի ձայն ունի, իր խօսքը քովեցուցած է, նոյն իսկ գաւառի պատուիրակներուն խօսելու ազատութիւնը սահմանափակելով։ Բայց ամէն տարակոյսէ վեր է որ Թիֆլիզի գաւառները աւելի շատուոր Հայութիւն մը կը բովանդակեն և ամբողջ հակառակ են Օրմանեանի թեկնածութեան։ Ասոր փոխարէն Օրմանեանականներն ալ Աղեքսանդրապոլի գաւառը ցոյց կու տան որ Օրմանեանական է և որուն ձայնը խզզուեցաւ, քանի որ Ն. Եւանի պատուիրակը հակօրմանեան մը ընտրուեցաւ։ Բայց Աղեքսանդրապոլի շրջանի Հայոց թիւը հազիւ 40,000 հոգի կը ներկայացնէ։ Մինչդեռ Երեւան իր 800,000 հայ բնակիչ ունի։ Պեսարաբիոյ թեմին մէջ, պատուիրակներու թիւին կէսէն մէկ աւելի ձայնով միայն ընտրուեցաւ օրմանեանական մը, ինչ որ կ'ապացուցանէ թէ նոյն թեմին գրեթէ կէսը հակառակ է Օրմանեանի, և այսպէս դեռ ուրիշներ։ Ասով այդ պատգամաւորներուն դէմ առարկութիւն չէ որ կը յարուցանենք, այլ կ'ուզենք ցոյց տալ թէ կովկասահայ ժողովուրդի ամբողջութիւնը, կամ ամենաստուար մեծամասնութիւնը, ինչպէս կ'ուզեն ցոյց տալ Օրմանեանի խնկարկուները, անպատճառ փափաքող չէ կաթողիկոսական գահը բարձրացնելու այն որ Թրքահայ մեծամասնութիւնը, կամ նոյնիսկ ամբողջութիւնը, կուսակից կամ հակառակորդ, անյարմար կը գտնէ կամ կը մերժէ։ Որովհետեւ նման օրինակ հակաձայնութեան մը, Հայութեան երկու գլխաւոր հատուածներուն մէջ, պարզապէս աղետալի պիտի ըլլար։

Ինչպէս Թուրքիոյ, այնպէս նաև այստեղ, շատ կը խօսուի թէ ինչո՛ւ Օրմանեան սրբազանը, տեսնելով իր անուան շուրջը առաջ եկած ազգային պայքարը, չի հրաժարիր թեկնածութենէ, միանգամայն մեծանձնութեան օրինակ հանդիսանալով և ազգը փրկելով վերահաս վտանգներէ։ Եւ այս առթիւ զէնք մըն է Օրմանեանի հակառակորդներուն ձեռքը, որ կը ծանուցանէ անոր փառասիրութիւնը և չափ պատճառներ [illegible]

ممالك چينده انقلاب

چين جمهوريتنك تشكيلات عسكريه‌سی

✻

يكرمی سنه‌دنبرو چين انقلاب رؤساسندن اولان سه‌ن يات سه‌ن كندی غايت بيوك تشبثنی باشه چيقارمق اوزره غير قابل كسر برمكنت وفعاليت ايله بذل مساعی ايتمكده‌در .

مومی اليهك اك زياده كوزه‌تمش اولديغی بر جهت وار ايدی ايسه اوده كندی مملكتنه بخش ايده‌جكی جمهوريت اثناسنده تشكيلات عسكريه‌نك حال تكاملنده بولنمه‌سی ايدی .

بوندن ماعدا چين انقلابنی اورته‌يه چيقاران مومی اليه سه‌ن يات سه‌ن اقتصادی واجتماعی نقطهٔ نظرندن دخی دائما موجب استفادهٔ مملكت اولمق اوزره براستقامت تعقيب ايده‌رك، بويله‌جه شمدی داخل مملكتده آسايش وسكوتی استقرار ايتمك آرزوسنده در .

اشبو حركاتدن مقصد ايسه چين جمهوريتی طرفدارلرينك بوكون وياخود يارين هرنه زمان وهرنه احوال قارشوسنده اولور ايسه اولسون سلاح بدست محافظهٔ موقع ايتمك اوزره حاضر وآماده بولنديرلمه‌لريدر .

ديمك كه دوقتور سه‌ن استقبالك تشكيلات قطعيه وبيوك حاضرلقلريله مشغول بولنمقده‌در. كوزمزك اوكنده بولنان خريطه ايله دوائر عسكريه‌نك هانكی جهتلرده اوله‌جغنی كوره‌بيليورز .

زيرا دوقتور مومی اليه ١٩٠٥ تاريخنده بو معلوماتی ، بروكسلده بولنديغی وقتلرده علناً بيان ايتمشدر .

شونی‌ده علاوهٔ درميان ايده‌لم كه بتون دوائر عسكريه‌نك اون قسمه تقسيم اولنمه‌سی صورت قطعيه‌ده تقرر ايتمشدر .

تدقيق ايتمكده اولديغمز جهتلر هنوز برپروژه حالنده بولنديغندن احوال وقايعك جريانيله بلكه تبدلات لازمه‌يه دوچار دخی اوله بيلير .

حال حاضرده ممالك چينده تشكيلات عسكريه بش قسمه تقسيم اولنمشدر ، شويله‌كه :

مانچوريا ، مونغولستان ، چومغاريا تيبت ، واصل چين . شو صوك قسم دخی مشهور شهرلر ايله برابر آلتی قسمه انقسام ايده‌جكدر .

هان كئو ، هان ـ يانق ، ووو ـ چانق شهرلری كه بونلر يكديكرينه غايت يقين اولدقلرندن برشهر شكلنده بولنمقده‌در .

بورالرده غايت مهم برمركز عسكری بولنديغی جهتله شمديكی حالده فوق العاده براهميت وماهيت حقيقيه‌يی حائزدر .

بالاده‌كی امور عسكريه‌يه دائر پروژه هرنه‌قدر حال حاضر ايچون مرعی الاجرا دكل ايسه‌ده مستقبل ايچون بهمه‌حال مع زيادة براهميت حقيقيه ايله تلقی وتأويل اولنه‌بيلير .

چونكه بونلرك فاعلی علی الدوام شو افكاری تكرار ايده‌رك ، مطلقا اجرا ايتمك ايچون بر فعاليت ابراز ايتمكده‌در .

شايد ممالك چينه مجاور بولنان روس حدودينی تدقيق ايده‌جك اولور ايسه‌ك جمعاً سكز بيك ايكيوز كيلو متره طولنده اولديغی حالده شرق وغرب طرفلرندن باشليجه شهرلر ايله برابر اولمق شرطيله يالكز اوچ دائرهٔ عسكريه تحت حمايه‌سنده بولنمقده‌در .

« تان »

---

(٢٣١)

عبدالحميد وشرلوق هولمس

اوچنجی قسم

اونجی فصل

مادام ژولی سوته‌ر وموسيو آرمان قولار

— شوكتمآب افندم بلكه شمدی‌يه قدر م جديت وصداقتمه صورت قطعيه‌ده امين اولمامشكزدر. شمدی شو سويله‌دكلريمه شبهه ايدرسكزكه آرتق برشی اعتراف ايتمكه مقتدر اولمديغمدن بوكونه‌قدر نائل اولديغم احسانلری قطع ايده‌رك، سرايدن فرار ايتمك فكرنده‌يم...

بو سوزلر اوزرينه عبدالحميد متحيرانه مادام ژولی‌نك چهره‌سنه باقدی .

نصل اوقادين فكرندن كچن شيلری حرفياً تفرس ايتمش ايدی ...

مادام ژولی شو متحيرانه باقشك معناسنی آكلايه‌رق، كندی تصورنده ياكلاديغنی كوروب، دها قطعی برطور ايله شويله‌جه دوام ايتدی :

— شوكتمآب افندم سزك شبهه‌لريكزی ازاله ايتمك اوزره بتون هديه‌لريكزی وپاره‌لری بوراده امانت براقيرم وتعهد ايتمش اولديغم خدماتی اجرا ايتمه‌دن اونلری طلب ايتمكه حقم اولمايه‌جغنی درميان ايدرم ...

بو سوزلر غايت قطعی برصورتده ايراد اولنمش اولديغندن عبدالحميد بونلرك حقيقتنه قناعت حاصل ايتدی ، وجواباً :

— پك اعلا ! تكليفكزی قبول ايدوب، تدقيقاتكزی آرزو ايتديككز كبی اجرا ايتمك اوزره سزی سربست براقيرم كه اونلرك نتيجه‌سنی بكا عرض ايده‌سكز ... فقط بكا موفق اولوب اوله‌مايه‌جغكزی سويله‌يه‌بيليرميسكز؟...

— اوچ كونه قدر سزه برجواب قطعی كتيرمك اوزره سوز ويررم ، بلكه بوندن اول فقط هر حالده اوچ كون ظرفنده بر جواب ويره‌بيليرم .

اشبو ملاقاتدن صوكره مادام ژولی بوسبوتون يالكز اوله‌رق ، خفيه‌لردن تعقيب اولنماديغنه امين اولوب ، يلديز سراينندن مفارقت ايتدی .

عبدالحميد مذكور مجهول مادام اوزرينه علی التدريج قطعی برامنيت ابديوردی .

خصوصيله مرقومه‌نك پاره‌يه اهميت ويرمه‌ديكی عبدالحميده برامنيت تامه ويريوردی .

شمدی‌يه قدر كندی حضورينه كلنلر يالكز پاره قزانمق اوزره هوسلی واقباليرست وحيله‌كارلر ايدی .

ايلك دفعه ايدی كه اومادام پاره قزانمه‌دن اول فائده‌لی اولمق ايچون كندی حياتنی بيله تحت تهلكه‌يه سوق ايديوردی .

عبدالحميد، انسانلرك طوغرو اولماديغنه دائرواقع اولان افكاری اوزرينه بومادامك احوالی فوق العاده تأثير نفوذ ايديوردی .

خاتمه

✻

مادام ژولی كندی وعدينه صادق بوله‌رق تعهدينی اجرا ايتدی، اوچ كون صوكره سرايه عودت ايده‌رك، عبدالحميدك حضورينه چيقمق ايسته‌دی .

ذاتاً كنديسنی صبرسزلق ايله بكلمكده اولان عبدالحميد مادامی همان حضورينه دعوت ايتمكنی اراده ايتدی .

مادام ژولی مستبدك حضورينه چيقديغنده:

— شوكتمآب افندم ، تحرياتمك نتائجی مأمول ايتديككمدن قات قات زياده اوله‌رق ، استحصال ايتدم ، وبونك ايچون غايت ممنون ومسرورم .

عبدالحميد مسرورانه :

— صحيحمی سويله‌يورسكز ؟

— اوت ! بونك دليللرنی براز صوكره كوره‌جكسكز... ذات اقدس هايونلرينك وجود مقدسلری ايچون برسوء قصد ترتيب اولنيورمش وبوكره سلاملق اثناسنده‌دكل سرای ايچنده

عبدالحميد شاشيرمش برطور ايله :

— نه سويله‌يورسكز ؟ ... بوسرايده بكا قارشی برسوء قصدمی ترتيب ايديورمش ...

مادام كندی قطعی سسی ايله :

— اوت ! شوكتمآب افندم ، ايشته بو سرای ايچنده ! بيوك درمنك بحری كوشه‌لرنده صاقلانمش اولان ديناميتلريده بومقصده خدمت ايتديره‌جكلرمش ...

واونك ايچون ديناميتلری بورايه نقل ايتمشلر ...

— بورايمی ...

— يعنی بشكطاشه ...

عبدالحميد برندن فيرلايه‌رق :

— بشكطاشده‌می ؟ ديمك كه يلديزه يقين، هانكی طرفلرده مادام چابوق سويله‌يكز ...

مادام ژولی تمكين تام ايله :

— شوكتمآب افندم ! هيجانه كلميكز مذ كورمواداشتعاليه‌زه چوق يقينده بولنمقده‌در... فقط دها ابی ...

— نه ديبورسكز نصل دها ابی ...

— اوت ! چونكه بويله‌جه همان اونلری اله كچيره‌بيليرز :

— لكن مذكور ديناميتلرك نره‌ده بولنديغنی سويله‌يكز ...

— ذات حضرت شهرياريلری آرزو ايدر ايسه اونلرك نره‌ده محفوظ اولديغنی همان كوسترمكه حاضرم ...

— اوت ! اوت ! امر ايتدم .

— اويله ايسه بكا معاونت ايتمك اوزره بندكانكزه اوامر لازمه‌يی اعطا بيوريكز بوكره دخی مادام ژولی‌نك موفقيتی تام اولدی. يلديزه يقين برماينچينك باغچه‌سنده اودونلرك آلتنده قرق كيلو قدر محفوظ ديناميت الده ايدلدی .

ماينچی عبدالحميدك غايت صادق خفيه‌لرندن بری ايدی وهمان توقيف ايديله‌رك ، صيقی بر ترصد آلتنه آلندی ايسه‌ده مذكور باغچه‌يه او ديناميتلری كيم قويمش اولديغی آكلاشيلامادی .

(مابعدی يارين صباح)

استخراجا طبعی ممنوعدر

կասկածելու անոր նկարագրի բարձրութեանը վրայ։ Մենք որ շատ խելացի համարուող Օրմանեանը չի գիտցաւ օգտուիլ առիթէն թէ իրեն և թէ իր ազգին բարիքին ծառայելու համար, եկի՛ք։ Եւ մենք, հենց ատոր համար է որ կը մեղադրենք զինքը, որ իր անձնական փառքին ու հաշիւներուն համար յաճախ անտես ըրաւ Ազգին պէտքերն ու բարիքը։

Այն բոլոր բուռն պայքարներուն հակառակ, որ հոս կը մղուին Օրմանեան սրբազանի ի նպաստ, ես պայմանով եմ որ ան չպիտի կրնայ ընտրուիլ կաթողիկոս։ Նոյնիսկ մեծ կասկած ունիմ որ կարենայ մնալ քառասուն ցանկին մէջ։ Այն ատեն չեմ ուզեր գուշակութիւններ ընել թէ ինչե՛ր պիտի պատահին, քանի որ սպասելիքները չէ որ կը պակսին երկու կողմէն, բայց ապահովաբար մեծամասնութիւն պիտի կազմուի Դուրեան սրբազանի անուան շուրջը, որովհետեւ եթէ մենք պատճառներ ունինք ռուսահայ եպիսկոպոս մը ընտրել ուզելու, Կովկասի Հայերը լուրջ պատճառներ ցոյց կուտան Թրքահայ մը ընտրելու համար։ Բայց Դուրեանի համար ամենէն մեծ արգելքը այն է որ, կ'ըսեն թէ ռուս կառավարութիւնը չպիտի վաւերացնէ զայն իբր Դաշնակցականաց մարդը, և այս լուրը հաւանական է, մանաւանդ որ գայն թեկնածուներ ալ չի պիտի պակսին։ Ափսո՛ս որ եթէ ընտրուի իսկ, իր կաթողիկոսութիւնը անտանելի պիտի ընեն իրեն, ինչպէս ըրին Իզմիրլեանի ալ մէկու մը։ Միւս թեկնածուներու մասին խօսք իսկ չեն ուզեր օրմանեան-հակաօրմանեան կողմերը. անկէ մը առջեւ ենք. բոլոր անցքերն ու ելքերը գոցուած են Օրմանեանի մեծղի անհատականութեան պնդուածովը։

Հրաշք մը պիտի ըլլայ եթէ սա կաթողիկոսական հարցը վերջանայ ամէն կողմին համար գոհացուցիչ կարգադրութեամբ ու Ազգին համար նպաստաւոր կերպով։

Զի մոռնանք որ Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճարը, ուր ուղղուած են սա միջոցիս աշխարհի ամէն կողմը սփռուած միլիոնաւոր Հայութեան աչքերը, ամենէն յարմարագոյնն ու հաւանական վայրն է ուր Սուրբ Հոգին դեռ ուզէ այցելել, սա սկեպտիկ ու խռովայոյզ դարուս մէջ։

Եւ առանց Սուրբ Հոգիին այցելութեանը, կարելի չէ ունենալ ազգընտիր ու աստուածընտիր Կաթողիկոս։

Ուրեմն սպասենք ու յուսանք և դուք ալ մաղթեցէք ու աղօթեցէք։

ԶԻՋԷԼ-ՍԱՐԱՅ

Ա. ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

ՖԷԼԷԿԵԱՆ ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲԻՆ

Դեկտ. 25 կիրակի գիշեր Տկն. Ֆէլէկեան իր նորակազմ խումբով առաջին անգամ երեւցաւ Սկիւտարի բեմին վրայ ներկայացնելու համար իտալական նորագոյն դրամ մը որ շատերուն աչքէն արցունքներ խլեց։ Տիկին Ֆէլէկեան անբաղդատելի և անմոռանալի ձիրքով երեւան եկաւ, Մօնի Ժաննի դերին մէջ որ խաղին հերոսուհին է։ Իր փափուկ ու զգայուն շեշտ, շնորհալի շարժումները և վարժ ու բնական դերակատարութիւնը իրաւամբ իրեն կուտան գեղարուեստագէտուհիի դիրքը։ Թանիկս ծափահարուեցաւ խանդավառուած հանդիսականներէն և կրնանք ըսել թէ քիչեր այդքան արժանի եղած են այդ ծափերուն։ Խաղը հին է, ֆրանսական ռոմանթիք դպրոցին մէկ գործը, բայց իր խաղարկութիւնը նոր է և միշտ նոր պիտի մնայ, քանի որ լոկ վարժութեան արդիւնք չէ իր արտայայտած կարողութիւնը, այլ նաեւ բնական

ձիրքերու և երկարատեւ ուսումնասիրութեանց պտուղ։ Յաջողակ էին նաեւ Պ. Պ. Դարանեան, Արմէն և Ենովք Շահէն, որոնք իրենցմէ սպասուած նպաստը բերին ներկայացման յաջողութեան։ Այդ յուզումնալից տաժին մէջ զուարթ նօթ մը կը դնէր Նամուկի դերը կատարող օրիորդը իր չափազանց համեստ դերակատարութիւնով, որ զուարթ բնոյթ մը կուտար վերջին երկու արարներուն։ Ապահովապէս այս առաջին անգամ նիւթական յաջողութիւն մը չունեցաւ այս ներկայացումը։ Բայց զոնէ առիթ եղաւ որ Տիկինը փայլեցնէ իր տաղանդը։ Բայց այսքանը չի բաւեր, որպէսզի այս նորակազմ խումբը յարատեւէ և գնահատուի Պոլսահայ ժողովուրդէն։ Պէտք է որ Տիկ. Վարդէթեր յաջորդական ներկայացումներ կազմակերպելով բոլորէ թատերական առաջին շրջան մը և հիմը դնէ այն ձեռնարկին որ անցեալ տարի մտադրուեցաւ, բայց գործին խառնուած ինթրիքներով անյաջող մնաց։ Ո՞ւր է Բերայի երիտասարդութիւնը, ո՞ւր են Պոլսոյ ալ մտաւորականներն ու գեղարուեստասէրները, ահա արժանաւոր դերասանուհի, թող բերեն իրենց քաջալերը։

Ա. Դ.

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԴԱՀԼԻՃԸ

Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Սէլվ հրաժարական տուած է Ծերակոյտի արտաքին գործոց յանձնաժողովին մէջ ծագած միջադէպի մը պատճառաւ։ Պ. Քլէմանսօ հարցուցած է թէ Բարիզի և Պերլինի միջեւ կատարուած բոլոր բանակցութեանց տեղեա՞կ էր Պ. Քանպօն, հասկնալ ուզելով թէ Պ. Քայեօ զուտ անձնական դեր մը խաղացած է։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Սէլվ մերժած է պատասխանել, առարկելով թէ նախարարական համերաշխութեան հակառակ է այդ բանը։ Մեծ տպաւորութիւն առաջ բերած է այդ միջադէպը։ Պ. Պուրժուա յանձնաժողովին նիստը դադրեցուցած է։

ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Ֆրանքֆորթեր Զայթունկ կ'ըսէ թէ պելճիքացի Մօրնարի անուանումը իբր խորհրդական Պարսկաստանի ելմտական նախարարութեան, անհաճոյ կը թուի Անգլիոյ։ Այդ խաղին հետեւանքը հաւանաբար պիտի ըլլայ Պարսկաստանի բաժանումը։ Անգլիոյ դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ կը հակառակին Ռուսերուն ունեցած ձգտումներուն ի մասին Մոնկոլիոյ կցման։

⁂ Տէյլի Թելէկրաֆ Կալկաթայէն հեռագիր մը առած է, որուն համաձայն, անգլիական կառավարութիւնը պաշտօնական յայտարարութեամբ մը պիտի բացատրէ իր պարսկական քաղաքականութիւնը։ Կալկաթայի ձեռնհաս շրջանակներուն մէջ փափաք կը յայտնուի Պարսկաստանի չէզոք մասը արգելակ պետութիւն (էթա-թամփօն) մը դարձնել անկախ վեհապետի մը միապետութեան ներքեւ, որ ապահովաբար Թեհրանի մէջ չպիտի նստի, այլ ռուսական շահերու շրջանակէն հեռու քաղաքի մը մէջ։

⁂ Պիրթսր հարիւրապետին զօրագունդը Շիրազ հասած է Սմարթ հիւպատոսին հետ։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՄՈՆՂՈԼԻԱ

Րէօյթեր սա հեռագիրը ստացած է Բեքինէն.— Ռուս կառավարութիւնը չինական կառավարութեան ծանուցած է թէ արտաքին Մոնկոլիոյ անկախութիւնը ի մասին ներքին գործերու, պէտք է ճանչցուի։ Ռուս կառավարութիւնը կ'աւելցնէ թէ Ռուսիա պիտի օգնէ Մոնկոլիոյ, բարեկարգութիւնը վերահաստատելու համար։ Ռուսիա իր գեկոյցին մէջ կ'ըսէ թէ մտադիր է երկաթուղիի գիծ մը շինելու Քիաշթայի (ռուսահմոնկոլ սահմանագլխին վրայ) և Ուրկայի միջեւ, որով Չինաստան այլեւս չպիտի կրնայ զինուոր պահել արտաքին Մոնկոլիոյ մէջ և գաղթականներ ղրկել հոն։ Սակայն իրաւունք պիտի ունենայ երկրին արտաքին յարաբերութեանց վրայ հսկելու։ Չին տակաւին չէ պատասխանած այդ գեկոյցին։

ԱՂՋԻԿ ԱՌԵՒԱՆԳՈՂ ԴԵՍՊԱՆԸ

Բէքինի ռուսական դեսպան Պ. Քորոսթովէց հանգստեան կոչուած է, չինական մաքսատանց ֆրանսացի մ' օրէնքին անչափահաս աղջիկը առեւանգած ըլլալուն համար։

ՌՈՒՍ ԹԷՐՕՐԻՍԹՆԵՐԸ

Հարաւային Ֆրանսայի մէկ քաղաքին մէջ այս միջոցիս կը գումարուին ռուս թէրօրիսթները եղեռնագործներու նոր ծրագիր մը պատրաստելու համար։ Ռուսիայէն, Սիպէրիայէն և Ուրալէն 218 պատուիրակներ կը մասնակցին այդ համաժողովին։ Նոյնպէս ներկայ կը գտնուի և երկրորդ Տումային մէջ սոցիալ-տէմոքրատներուն պետ Ալէքսինսքի։ Համաժողովին նպատակն է ռուս պաշտօնատարներու վրայ մահափորձ ընելով վրէժ լուծել խոշտանգուող բանտարկեալներուն։

ՄԻԼԻԱՌԱՏԷՐԻ ՄԸ ՍԷՐԸ

Անհաւատալի իրական պատմութիւն մը, որ հէքեաթի տպաւորութիւն կը ձգէ ընթերցողին վրայ։ Նիւ-Եորքի միլիառատէր մը, Պ. Ուիլեէմ Հարիսըն նկարչական մեծ կալուածի մը ունի, թանկագին նկարներով լեցուն։ Օրին մէկը բազմամարդ թաղի մը մէջ կը թափառէր, նոր նկար մը գտնելու համար, երբ խանութի մը ցուցափեղկին մէջ նշմարեց հնձող նորատի կնոջ մը պատկերը։ Հրաշալիօրէն գեղապէտ, խարտեաշ մազերով ու խիստ բարեձեւ։ Ամերիկացի միլիառատէրը ապշութեամբ կը դիտէր այդ գեղանի աղջկան պատկերը։ Խանութ մտնելով բուռ մը ոսկի դրաւ խանութպանին ձեռքը ու ըսաւ. «Ամէն գնով պէտք է գտնել այս հրաշակերտը ներկայացնող կինը»։ Հետքը շուտ գտնուեցաւ, որովհետեւ պատկերը տպագրուած էր [illegible] նկարչի մը կողմէն, որ յայտարարեց թէ չուէտուհիի մը պատկերը նկարած էր Օնթարիօ լճին եզերքներուն վրայ, ուր ագարակի մը մէջ իբր հնձող կ'աշխատէր այդ կինը։ Միլիառատէրը առանց վհատելու, իր փնտռտուքը շարունակեց, գեղուհին գտնելու համար։ Երկար պրպտումներէ յետոյ, ցորենի դաշտի մը մէջ դիպուածը իր դէմ հանեց նորատի գեղուհին։ Դաշտերու այդ պարզուկ ծաղիկը Նիւ-Եորքի բարձր դասու ընկերութեան ամենէն փափուկ զարդերէն մէկը եղած է հիմա։ Միլիառատէրը իր կնութեան առած է։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Հոտինէն «Թան»ի քաղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Իտալացիները կը պատրաստուին Կարփանի վրայ քալելու։ Ռոդոսէն այդ մեծ գործողութիւնը դժուար այլ անհրաժեշտ կը նկատուի Կարփանը նուաճելու համար, որ ռազմագիտական և տնտեսական քաղաքականութեան բանալին է։ «Թ. Ն» կը հերքէ Սինայի գրաւումը Եգիպտոսի կողմէ։

⁂ Օսմ. աղբիւրէ հասած լուրերուն համաձայն, իտալական զինուորները մէկ յառաջխաղաց շարժում չեն ըրած, Տրիպոլիի ներսերը նուաճելու համար։

⁂ Իտալական երկու յածանաւակներ դեկտ. 21ին ժամը 7ուկէսին Հէյրանի առջեւ կենալով Կարմիր Մահիկի դրօշը կրող հիւանդանոցը ռմբակոծած են, առանց ոեւէ վնաս հասցնելու։ Յածանաւակները ժամը 9ին հեռացած են այդ վայրէն։

⁂ Թունուզէն քաղուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Թուրքերը Էլ-Պիպանի մօտ փորձած են երկու խորտակիչներ ցամաք հանել, բայց ֆրանսական իշխանութիւնները թոյլ չեն տուած։

⁂ Սէֆօյօ կը ծանուցանէ թէ վերին հրամանատար զօրավար Քանէվայի և զօրաբաժնի հրամանատար Ճիրալտիի միջեւ ծանր անհամաձայնութիւններ ծագած են։ Այդ վէճը գոյութիւն ունի Պիր Թօպրասի աղետալի հետապնդութենէն ի վեր, որ Ճիրալտի զօրավարին հրամանով կատարուած էր։ Աւանթի կը հաւաստէ թէ զօրավար Ճիրալտի անյարմար է գործօն ծառայութեան, իր չափազանց գիրութեան պատճառաւ։

⁂ Պէյրութի երեսփոխան Իսմայիլ Բէյմայ պէյ անգլ. Օպսէրվըր թերթին սա յայտարարութիւնը ըրած է. Օսմանցիները դրամի փոխարէն չպիտի ծախեն Աֆրիկեան Տրիպոլիսը, ինչպէս եղաւ Պոսնա-Հէրսէկի համար։ Անոնք նոյնիսկ չպիտի հաւանին որ Սուլթանին վեհապետական իրաւունքին լոկ խօսքով ընդունուին։ Բացարձակապէս պիտի հակառակին այսպիսի համաձայնութեան մը, որովհետեւ Ազգին արժանապատուութեանը բոլորովին անհամապատասխան կը գտնեն։ Համաձայնութեան հիմնական պայմաններէն բոլորովին դուրս ձգելու է դրամի խնդիրը։ Դրամը շուտ կ'երթայ օսմ. կառավարութեան ձեռքէն և հետք իսկ չի ձգեր։ Ատկէ աւելի լաւը կայ։ Օսմ. կառավարութիւնը փոխանակ դրամի, Իտալիայէն պէտք է ապահովութիւններ պահանջէ իր հողային ամբողջութեանը ու անկախութեանը համար։ Չեմ գիտեր թէ բոլոր տէրութիւնները ապահովութիւններ պիտի ընծայեն այդ մասին։ Սքամպա կ'ըսէ թէ դրամական հատուցման վրայ կնքուած հաշտութիւն մը նախատինք մը պիտի ըլլայ։ Աֆրիկեան Տրիպոլիսի պատերազմը բնաւ չի նմանիր Պոսնա-Հէրսէկի խնդրին։

⁂ Կապէսէն (Թունուզ) կը հեռագրեն թէ Քօրրիէրէ Տէլլա Սէրայի թղթակիցը չէ արտօնուած թուրք բանակատեղի մտնելու։ Մէտնինի մէջ գնդապետ Ֆուչէի յանձնուած է իտալացի գերիներու վերաբերող առարկաները։ Օսմ. հրամանատարին և գնդապետ Ֆուչէի միջեւ գոյացած համաձայնութեամբ մը օսմ. հրամանատարը պիտի յանձնէ իտալացի գերիներուն պատկանող առարկաները։ Սքամպայի թղթակից ճամբայ ելած է, Տէհիպաթէն թրքական բանակը հասնելու համար։

ԱՒՍՏՐԻԱ ՅԵՆԻ-ՊԱԶԱՐԻ ՄԷՋ

Վիէննայէն քաղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Քօրէսբօնտանս Հօնկրուազի ըսածին համաձայն, երկու սպաներէ և քառասուն զինուորներէ բաղկացած պահակազունդ մը սահմանագլուխը անցնելով Ենի-Բազարի սանճագը մտած է։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Օսմ. Առեւտրական Սենեակը ելմտական նախարարութեան մօտ նոր դիմում մը ըրած է, որպէսզի հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին, Կ. Պոլսոյ տնտեսական հրապարակի վիճակը բարուոքելու և տնտեսական սուր տագնապի մը առաջքը առնելու համար։ Առեւտրական Սենեակը յանձնարարած է որ մայրաքաղաքիս սեղանաւորական հաստատութեանց անօրէնները գումարուելով ելմտական նախարարին նախագահութեամբ, խորհրդակցին տագնապին վրայ։ Սակայն ելմտական նախարարը մերժած է այդ առաջարկը։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆՏԸ

Բանտերու տնօրէն Ասըմ պէյ Կ. Պոլսոյ կուսակալ Էմին պէյի հետ առջի օր Մաքրիգիւղ գնաց և աչքէ անցուց այն գետինը, ուր պիտի կառուցուի կեդր. նոր բանտը։ Այդ գետինը կը գտնուի Զէյթուն-Պուռնի և Վէլի Էֆէնտի Չայըրին միջեւ։ Նոր բանտը պիտի կրնայ 2200 բովանդակել և իր մէջ պիտի ունենայ քանի մը աշխատանոց ու հիւանդանոց մը։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Ռումանական թերթ մը Ռումանի, հետեւեալը կը գրէ.—«Ռումանական գործակալութիւնը տակաւին լուռ կը մնայ Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած ծանրակշիռ դէպքերուն վրայ։ Մասնաւոր աղբիւրէ հասած լուրերու նայելով, րէաքսիոնէրական շարժում մը — ինչպէս յեղափոխական, քանի որ հաստատուած րէժիմին դէմ ուղղուած է — ծագած է Կ. Պոլսոյ մէջ, նախորդ րէժիմի կուսակիցներուն և իսլամ կղերին թելադրութեամբ։ Պատերազմական նախարարը սպաննուած է։ Էնվերի զօրաբանակը մայրաքաղաքին վրայ կը քալէ, կառավարութեան ուժ տալու համար, և կը սպասուի այն դէպքերու կրկնութեան, որով Ապտիւլ-Համիտ գահընկէց եղաւ։ Բայց այս անգամ խնդիրը աւելի ծանրակշիռ է, դժգոհներուն թիւը շատցած ըլլալուն։ Թուրքեւիտալական պատերազմն ալ մտային խիստ վտանգաւոր վիճակ մը առաջ բերած է, իսլամ մոլեռանդութիւնը արթնցնելով։ Ժէօն-Թիւրքերը ամէն կարգի ազդ-բարութիւններ ստացան, բայց չկրցին օգտուիլ անոնցմէ։ Սակայն ինչ որ ալ ըլլան անոնց յանցանքները, աշխարհի խաղաղութեան համար փափաքելի է որ անոնց տիրապետութիւնը շարունակուի, որովհետեւ նոր րէժիմը կրնայ իսլամ մոլեռանդութեան ապահով աջակցութեանը դիմել։ Միւս կողմէ Կ. Պոլսոյ մէջ ծագած յեղափոխական մեծ շարժում մը պատճառ պիտի ըլլայ որ կարգ մը պետութիւններ միջամտեն Թուրքիոյ ներքին գործերուն ու եւրոպական տագնապ մը առաջ բերեն հակահարուածով մը։» Աւելորդ պիտի ըլլար հերքել այս ցնդաբանութիւնները։

ՀՐՈՍԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Մանասթըրէն ռումանական թերթերուն կը գրեն թէ հինգ հոգինոց հրոսախումբ մը, որուն մէջ Իտալացիներ ալ կային, Մանասթըրի նահանգին մէջ Դարաչօվայի շրջականները 13 հոգի սպաննած են։ Զոհերուն 2ը տղայ էին։ Չարագործները խոյս տուած են։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱԼՔԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Քօրէսբօնտանս Հօնկրուազ կ'իմանայ թէ Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ բնակչութեանց մէջ տիրող գրգռութիւնը մտահոգութիւն կը պատճառէ Վիէննայի և Պեշթայի քաղաքական շրջանակներուն։ Թէեւ անմիջական վտանգ մը չկայ, սակայն ձեռնհաս շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ Բ. Դուռը հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնէ գոհացում տալու համար արդարացի պահանջումներուն, որպէս զի խռովարարները օգուտ չքաղեն։ Մանաւանդ փափաքելի է որ ալպանիացի ցեղերը գործիք չըլլան օտար գործիչներու ձեռքը։ Վերջերս Սօֆիայի և Պելկրատի մէջ վրդովիչ լուրեր հանեցին, որոնց նպատակն էր հասարակաց կարծիքին սա համոզումը ներշնչել թէ ներքին խռովութիւններ ծագած են Թուրքիոյ մէջ և երկրին բաժանումը մօտալուտ է։ Այս լուրերը պէտք է նկատողութեան առնուին, որովհետեւ անոնք կ'ապացուցանեն թէ կարգ մը շահագրգռուած շրջանակներ կան, որոնք պատրաստ են խռովութիւններ հանելու Պալքաններուն մէջ։ Ինչպէս Պ. Էրէնթալ բացատրած է աւստրօ-հունգարական պատուիրակութեանց առջեւ, կը փափաքի որ Թուրքեւիտալական պատերազմը դադրի, բայց պայմանաւ որ Թուրքիոյ բրէսթիժը փրկուի։ Այդ պատճառաւ է որ Աւստրիա ոեւէ ճնշում չի բանեցներ Բ. Դրան վրայ, հաշտութիւն կնքելու համար։ Աւստրիա ձեռքէն եկածը կ'ընէ անդորրութիւնը պահպանելու համար Պալքաններուն մէջ, և համոզուած է թէ օսմ. կառավարութիւնն ալ իր կողմէ պէտք եղած միջոցները ի գործ պիտի դնէ։

ՆՈՐ ՊԱՆՔԱ

Մայրաքաղաքիս մէջ նոր պանքա մը պիտի հաստատուի Ֆրանսայի գաւառական պանքաներուն պէս։ Այդ դրամատունը իր գործառնութիւնները պիտի տարածէ նահանգներուն մէջ, ճարտարագործութեան, վաճառականութեան և երկրագործութեան մղում տալու համար։ Իր Վարչական Խորհուրդը երկու բաժանումներ պիտի ունենայ, մէկը Բարիզի, իսկ միւսը Կ. Պոլսոյ մէջ, ծանօթ անձերու մասնակցութեամբ։ Այդ նոր պանքան պիտի կոչուի «Օսմ. Միութեան Դրամատուն» և դրամագլուխը պիտի ըլլայ 200,000 օսմ. ոսկի։

ԱԼՊԱՆԻՈՅ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄՆԵՐԸ

Ինչպէս յայտնի է, Կոսովայի կուսակալը աւելի առաջ տեղեկագիր մը յղած էր Ներքին գործոց նախարարութեան, մատնանշելով Ալպանիոյ մէջ ի գործ դրուելիք բարենորոգումները և ոստիկանա-զինուորութեան կազմակերպութիւնը։ Նախարարաց Խորհուրդի վերջին նիստին մէջ նկատի առնուեցաւ այդ տեղեկագիրը, և եպարքոսին հետ կատարուած խորհրդակցութենէ մը յետոյ, որոշուած է փութով պատրաստել ոստիկան-զինուորութեան կանոնագիրը, տեղական պահանջներու համաձայն։ Նախարարաց Խորհուրդը որոշեց ալպանիական նահանգներու զինուորական հրամանատարին տեղ կարգել Քալքանտէլէնլի Սաիտ փաշա, որ Ալպանիացի մըն է։ Այդ նոր հրամանատարին պիտի յանձնուի Ալպանիացիներուն ըրած պահանջումներուն կարգադրութիւնը։ Մայրաքաղաքիս ալպանիական շրջանակներուն մէջ մեծ գոհունակութեամբ ընդունուած է նոր հրամանատարին և Շէյխ-իւլ-Իսլամին անուանումը, որ նմանապէս Ալպանիացի է։

⁂ Ալպանիացի երեւելիներէ բաղկացած պատուիրակութիւն մը մայրաքաղաքս պիտի գայ, պահանջելու համար որ կարգ մը բարենորոգումներ ի գործ դրուին Ալպանիոյ մէջ։ Այդ պատուիրակութիւնը պիտի պարզէ Ալպանիոյ վիճակը և պիտի պնդէ որ Ալպանիացիներու համաժողովին կողմէ ընդունուած բարենորոգումներու ծրագիրը գործադրուի։ Այդ պատուիրակութեան անդամներէն երկու հոգի Պոլիս հասած են, բայց մինչեւ հիմա ոեւէ դիմում չեն կատարած տակաւին։

ԷՅՈՒՊ ՍԱՊՐԻ ՊԷՅ

Ազատութեան հերոս Էյուպ Սապրի պէյ մայրաքաղաքս ժամանեց։

ՓՈԹՈՐԻԿ

Վերջապէս օդը բացուեցաւ և երէկ պայծառ արեւու մը տակ ձիւնհալը սկսաւ։ Փողոցներուն խայտառակ վիճակը նկարագրել աւելորդ է, քանի որ Քաղաքապետութիւն կոչուած վարչութիւնը գոյութիւն չունի քաղաքիս մէջ։ Փոթորիկին պատճառաւ, ասիական եզերքին վրայ հեռագրական թելերը խզուած են մինչեւ Իզմիթ, իսկ Ռումէլիի կողմը՝ մինչեւ Չորլու։ Հեռագիրները Թըլթըտարով կը փո-

---

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 219

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԴԷՊԻ ԱՆԿՈՒՄ

ՏԱՍՆԵՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ
ՏԻԿԻՆ ԺԻՒԼԻ ՍՕԹԷԼ ԵՒ ՊԱՐՈՆ ԱՐՄԱՆ ԲՕԼԱՐ

— Այո՛, վեհափառ տէր, ձեր հրամանին կը սպասէ, պատասխանեց քարտուղարը։

— Թո՛ղ անմիջապէս տիկին Ժիւլին ներկայանայ որ իրեն տուն մը ցոյց պիտի տայ Շիշլիի կողմերը և յետոյ միասին թող հոս վերադառնան...։

Տիկին Ժիւլի որ ինքն ալ արդէն ոտքի ելած էր, դուրս ելաւ սրահէն պալատականին ընկերակցութեամբ։

Ապտիւլ Համիտ առանձին մնացած, բոլորովին անձնատուր եղաւ իր մտատանջութեանց։

— Այս ինչ սոսկալի բան, այս ինչ ահռելի կացութիւն, կը մրմռար ակռաներուն մէջէն, ամէն կողմ պոմպա, ամէն կողմ դաւադրութիւն, ամէն կողմ թշնամիներ... ինչ կ'ուզեն ինէ այս բոլոր մարդիկը, ինչո՞ւ հանգիստ չեն նստիր տեղերնին, իրենց գործովը զբաղին... ես ինչ ըրած ունիմ հանդարտ նստողներուն... մանաւանդ այս անիշխանականները ո՞րկէ ելան, ինչ իրաւունքով հոս կուգան ու դաւեր կը նիւթեն. թող իրենց երկիրներուն մէջ գործեն եթէ կ'ուզեն։

Ժամ մը անընդհատ բռնաւորը իր սրահին մէջ ժուռ եկաւ անընդհատ, այս մտածումներով պաշարուած։ Վերջապէս եկան իրեն իմացուցին որ Շէֆիք փաշան ու եւրոպացի կինը վերադարձած էին։

Անմիջապէս իր մօտ կանչել տուաւ ոստիկանութեան նախարարը։

— Գտա՞ք տունը, հարցուց անհամբերութեամբ։

— Այո՛, վեհափառ տէր, ինծի ընկերակցող տիկինը տուն մը ցոյց տուաւ և ըսաւ թէ այդ էր։

— Մարդ մնա՞ց տեղը։

— Բնականաբար ոչ, վեհափառ տէր, միայն թէ տիկինը չըսաւ թէ ինչ պիտի ընէինք։

— Անհաւատալի խորամանկութիւն, գոչեց Ապտիւլ Համիտ բարկաճայթ ձայնով մը, կ'երեւայ որ այդ տանը մէջ քանի հատ պոմպա կայ եղեր պահուած...։

— Քանի պոմպա՞, գոչեց Շէֆիք փաշա չկրնալով այս բացագանչութիւնը զսպել ու իր վեհափառ տիրոջ խօսքերը ընդհատելով։

— Այո՛, քանի պոմպա, շարունակեց բռնաւորը կատաղի նայուածք մը ուղղելով իր նախարարին... կը զարմանա՞ս, կը զարմանաս որ միայն քանի պոմպա կայ եղեր... իրաւունք ունիս, քեզի պէս աւանակ ոստիկանութեան նախարար մը ըլլալէ ետքը ո՛չ թէ քանի հատ, ո՛չ թէ հարիւր հատ ալ հազարներով պոմպա պէտք էր որ գտնուէր ամէն տեղ...

Շէֆիք փաշա, գլուխը կախ, մունջ ըրաւ այս նախատինքներուն, առանց ամենափոքր ընդվզում մը դէմ լալու։ Ապտիւլ Համիտ վարժեցուցած էր իր նախարարները այսպիսի նախատինքներու։

— Անիշխանականներ Պոլիս կը մտնեն կ'ելլեն, պոմպա ու տինամիթ կը փախցնեն, շարունակեց Սուլթանը հետզհետէ բորբոքելով, նոյնիսկ հոս Եըլտըզին քով եղեռնագործութիւններ կը կատարեն ազատ համարձակ և դուն ո՛չ լուր ունիս, ո՛չ ալ առաջքը կրնաս առնել, չէ՛ այդչափ աւանակութիւն ներելի չէ, ո՛չ ալ կարելի է... շատ հաւանական է որ ամէն բան գիտես, ամէն բանէ տեղեկութիւն ունիս, բայց փոխանակ չարիքը արգիլելու աչք կը գոցես, կաշառուելով... խոստովանէ՛ որ կաշառուած ես...։

— Վեհափառ տէր, կմկմաց խեղճ նախարարը ողորմելի կերպարանքով մը։

— Խոստովանէ՛ որ այդ անիշխանականներուն գործիք եղած ես, պոռաց Ապտիւլ Համիտ։

— Վեհափառ տէր, ամբողջ կեանքս, ամբողջ հոգիս ձեր բարձր վեհափառութեան նուիրուած է, գիշեր ցերեկ ձեր նուիրական անձին ապահովութեանը համար կ'աշխատիմ, կակազեց Շէֆիք փաշա։

Ապտիւլ Համիտ որ արդէն գիտէր թէ իր ամբաստանութիւնները անհիմն էին, չի պատասխանեց, պահ մը ժուռ եկաւ սենեակին մէջ և յետոյ ըսաւ,

— Ինչ որ է, պարապ ժամանակ չանցընենք, հիմա անմիջապէս այդ տունը պէտք է պաշարել տալ ու պոմպաները երեւան հանել և իսկոյն Թօփհանէ փոխադրել տալ... եթէ այս անգամ ալ անճարակութիւն մը ընես, ա՛լ ձեռքէս չես ազատիր... շուտ գնա և հրամաններս կատարէ, տեղն ի տեղօք և ձեր խուզարկութեան արդիւնքն ալ մանրամասն կերպով հաղորդէ... ջանա որ տունին մէջ գտնուող անձերէն ոչ մէկը փախցընես...։

Ոստիկանութեան նախարարը ահաբեկ կերպարանքով մը դուրս ելաւ իր տիրոջ քովէն։

Ապտիւլ Համիտի խօսքերէն աւելի քան պոմպաներու յայտնութիւնը զինքը սարսափեցուցած էր։ Սէլամլըքի մահափորձէն ի վեր արդէն ինք շարունակական անհանգստի մը մէջ կ'ապրէր և միշտ կասկածներ ունէր որ իր անձին դէմ ալ այդպիսի փորձեր պիտի կատարուէին, որովհետեւ գիտէր որ թէ Թուրք և թէ հայ յեղափոխականները զինքը կ'ատէին։

— Տուն մը ամբողջ պոմպայով լեցուած, կը մտածէր, ինչ բանի պիտի գործածեն այդ պոմպաները... ապահովաբար ատոնց մէկ քանին ինծի սահմանուած է։

Այս մտատանջութեամբ պաշարուած ձեռնարկեց սուլթանական հրամանը կատարելու։

Յետոյ ուրիշ մտածում մըն ալ սկսաւ զինքը չարչարել։

— Եթէ տունը կ'երթանք ու բան մը չի գտնենք, ինչ երեսով պիտի վերադառնամ պալատ... կամ եթէ տունը կոխած ատեննիս պոմպաները պայթեցնեն, ինչ տալու պիտի ունեմ...։

Եւ սակայն այս մտահոգութիւնները անհիմն էին։ Ամէն բան խիստ յաջող անցաւ և իր մարդիկը կրցան անարգել տունը մտնել դուռը խորտակելով, որովհետեւ մէջը մարդ չի կար և իրենց զանգակի բախումները անպատասխան մնացին։

Հոն, պարզ խուզարկութենէ մը ետքը, խոհանոցին փայտի մթերանոցին մէջ, գտան քսաներկու խոշոր պոմպաներ զորս ամենայն զգուշութեամբ յատկապէս պատրաստուած կառքերը դրին ու փոխադրեցին Թօփհանէ ուր նախնական քննութիւն մը ցոյց տուաւ թէ անոնք խիստ վտանգաւոր պայթուցիկ նիւթերով լեցուած էին։

(Շարունակելի)

խաղրուէն «չդ տեղեր։ Երկաթուղիի հեռագրական թելերն ալ խզուած են։ Լիւլէպուրկազի և Սելանիկի կառախումբերը ասոր համար չժամանեցին, ճամբաները ձիւնով պաշարուած ըլլալուն համար։ Արեւելեան ճեպընթացը ուշ ատեն հասաւ։ Շիրքէթի Խայրիէի 47 թիւ շոգենաւը փոթորիկին գիշերը կամուրջէն դէպի Ենիի Մահալէ վերջին երթեւեկը կատարած ատեն ածուխը սպառեցաւ, ու մի Բումէլի Հիսարի առջեւ կանգ առաւ և ուղեւորներն ալ մինչեւ առտու շոգենաւուն մէջ անցուցին։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՓՈՐՁ

Նուէյէթ անուն նորատի թուրք աղջիկ մը, որ ատենէ մը ի վեր մտային խանգարման նշաններ կը ցուցնէր, երէկ Սկիւտարի շոգենաւէն ծով նետուեց ինքզինքը։ Մեծ դժուարութեամբ յաջողեցան ազատել։ Ասկէ առաջ ալ քանի մը անգամ փորձած էր անձնասպան ըլլալ։

ՆԵՐՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Եպարքոսը դարձեալ ծերակուտական Հիւսէյն Հիլմի փաշայի առաջարկած է Ներքին գործոց նախարարութիւնը, բայց անիկա կարգ մը պայմաններ առաջարկած է, այդ պաշտօնը ընդունելու համար։

ՊԱՇՏՕՆԱԹՂԹԵՐՈՒ

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ կատարուած պաշտօնաթուղթերու գողութեան համար ամբաստանուած Պետրոս էֆ. Պէրպէրեանի և Սարգիսեանի պէյի անձնական հարցաքննութիւնները աւարտեցան։ Դատավարութիւնը յունվ. 1էն տեղի պիտի ունենայ Պոլսոյ դատարանին առջեւ։

ԲՈՂՈՔ ՄԸ

Մանասթըրի միւֆթին ու երեւելիներուն կողմէ 42 ստորագրութեամբ Սադրազամին քաշուած բողոքի հեռագիր մը կը յայտարարէ թէ պէտք է որ առաջ կարգադրել Երեսփ. Ժողովին մէջ տիրող անհամաձայնութիւնը և հայրենիքին օգտին համար աշխատիլ։

ՊԱՀՐԻՒ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Պէրվէճի աթի թէֆէրրուատը հավի թէրմօղրաֆ.

	ատետ
Եայը ասքը գանճասը	1
Գօնթրօլ միզան իւլչէր ըլխի	1
Նազլըէ սանտըղը	1
Սու մանաֆազա	1
Չուրչա	1
Քաբահազ միւրէքքէպ 1 չիչէ.	

Պէրվէճի աթի թէֆէրրուատը հավի թէրմօղրաֆ.

	ատետ
Եայը ասքը գանճասը	1
Նազլըէ սանտըղը	1
Պէզ մանաֆազա	1
Չուրչա	1
Քաբահազ միւրէքքէպ 1 չիչէ.	

Լօտօզ Փաքրիգասը մամուլաթը օլմագ իւզրէ տաիրէսինին մուճիպինճէ սալօնտէ մէվճուտ թէֆէրրուաթ հիրմի աէօրթ ատէտ թէրմօղրաֆ իլէ հիրմի աէօրթ ատէտ թէրմօղրաֆ վէ գալփաքլարը չէքլի մուհաֆազէսի պէր թէֆէրրուաթ պարօմէթրէ սիւբ րափիլէ միւ- [illegible] օլունաճաղընտան տաիրէի պաղսելքինտէ [illegible] թէսլիմ իսթէյէնլէրին [illegible] վէ [illegible] թէհի [illegible] մէզքուր [illegible] թալիպլէրին [illegible] օլունուր։

Յի 21 քանունը էվվէլ 327

3—1

⁂

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԻԱ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Նաֆիա նէզարէթի թէվսիաթ վէ միւլքիյէ թէշքիլաթընա մէրպութ 1328 սէնէսի [illegible] լիւզումու [illegible] թէֆաթիլ վէ [illegible] թալիպլէրին [illegible] սաաթ [illegible] նէզարէթէ միւրաճաաթլարը իլան օլունուր։

Յի 19 քանունը էվվէլ 327

3—2

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԱԶԴ.—Անատօլուի օսմ. երկաթուղիի ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ նոր. 13 Ցվր. ամսոյ 14էն սկսեալ, Էսկիշեհիր-Աֆիոն-Գարահիսար և փոխադարձաբար բանող թիւ 202-201 գիշերային կառախումբերու երթեւեկը, որ ծանուցուած էր 1911 Մարտ 7ի, 8963 թերթիկի միջոցով, վերջնականապէս ջնջուած է։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Հայտար-Փաշա 5 Յվր. 1912

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Դ. ՏԱՐԻ) (ՆԻՍՏ՝ 34

ՄԻ՛ՇՏ 35ՐԴ ՅՕԴՈՒԱԾԻՆ ՇՈՒՐՋ

ՎԻՃԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ Կ'ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Օսմ. Երեսփ. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց ժամը 11ուկէսին, նախագահութեամբ Ահմէտ Րիզա պէյի։ Նախորդ նիստի ատենագրութիւնը վաւերացուեցաւ անփոփոխ։

Նախ խօսք առաւ Ֆուատ Խուլուսի պէյ (Պէյրութ) և երկարօրէն ընդդիմախօսեց, մինչեւ այժմ կառավարական առաջարկին դէմ խօսող երեսփոխաններուն։ Ըսաւ թէ՝ այսօր երեսփոխաններէ ոմանք կը կարծեն թէ՝ երբ Խորհրդարանը լուծուի և ընտրութիւններու ձեռնարկուի, այդ ամէնը խարդախ ազդեցութեան տակ տեղի պիտի ունենան։ Այս խօսքը, ըսաւ բանախօսը, մասնաւորաբար չէտեց Տօքթ. Րիզա Թէվֆիք պէյ, որ սակայն ինք լաւ գիտէ թէ՝ ընտրութիւնները բնաւ բռնութեան տակ տեղի չեն ունենար և ինքը Մ. և Յ. Կօմիթէին բռնկումը ընդունած ըլլալուն հետեւանքով ընտրուեցաւ։ Ֆուատ պէյ պատասխանելով նաեւ Պօչօ էֆ.ի դիտողութիւններուն ըսաւ թէ՝ ո՛չ մէկ կառավարական կուսակցութիւն, իր ուզածին պէս, կառավարութիւնը՝ նոր ելլող կուսակցութեան կը յանձնէ։ Անիկա միայն ժողովուրդը կրնայ ընել և ան ալ երբ իրեն դիմուի իր քուէն ստանալու համար։ Ինչո՞ւ Պօչօ էֆ. դէմ կ'ելլէ կառավարութեան այս առաջարկին, երբ ինք, իր ըսածին համաձայն, համամիտ է որ այս յօդուածը փոխուի, արդեօք կ'ուզէ որ արդարացնէ իր ընդդիմադիրութիւնը։

Գասըմ Հօճա։— Քիչ մը ծեր եմ և լաւ մը չի կրցայ հասկնալ թէ ինչո՞ւ Սաիտ փաշա այս առաջարկը բերաւ. արդեօք ինչ է իր միտքը և ինչո՞ւ լուծել կ'ուզէ մաքի այս ցուրտ ձմեռին. մենք բնաւ վիճաբանութեան դէմ չարժած չենք և անոր հրամանները մեր գլխուն վրայ է, եթէ նոյն իսկ անիկա սեւ գիր մը ըլլայ։

Ֆուատ Խուլուսի շարունակելով ըսաւ թէ՝ ամէն երկիրներու մէջ երբ ժողովը այս վիճակին հասնի, ժողովուրդին կը դիմուի և անոր ինչ բաղձանքներ ունենալը կը հասկցուի։ Ցետոյ կը կարծէ՞ք որ ըսաւ Իթթիհատը քանի երեսփոխաններ կորսնցնելով իր մեծամասնութիւնը կորսնցուցած կ'ըլլայ, երբե՛ք, ատիկա ընտրութեանց իսկ ցոյցն յայտնի կ'ըլլայ։ Երբ Երեսփ. Ժողովը և ազգը գոյութիւն ունին այս երկրին մէջ, Սահմանադրութիւնը չի սասանիր բնաւ, ասոր վստահ եղէք։ Երբ Սահմ. 27րդ յօդուածով վարչապետը որոշելը կայսեր իրաւունքն է, ընդդիմադիրները կ'ըսեն որ Կայսեր մօտ պայցին և ըսին թէ՝ այսինչ մարդը չեն ընդունիր։

Րիզա Թէվֆիք.— Ամա՛ս մի խօսիք. Ազգը փաշան որոշելը գաւ չէ՞ք. այն ատեն ես ալ Իթթիհատի մէջ էի, յետոյ ես բնաւ երախտապարտ չեմ Իթթիհատի, ան պարտական է ինծի, Պոլսոյ մէջ 120,000 հոգի իմ ոտքս ձեռքս պագին ինծի այս անգամ երեսփոխան ընտրելու համար. Նայեցէք ըլլայ ասանկ սահմանադրութեան. ասանկ երեսփոխանութիւն չեմ ուզեր արդէն ես. պիտի քաշուիմ։

Նախ.— Սահմանադրութի՞ւնն է որ կ'անիծէք։

Րիզա Թէվֆիք.— Այո՛, ասանկ սահմանադրութիւն չըլլար։

Ցետոյ Ֆուատ Խուլուսի պէյ շարունակելով իր ճառը առաջարկեց որ մամ առաջ վերջ տրուի այս վիճաբանութեան և Ծերակոյտին դրկուի խնդիրը։

Կէս օր եւ ժամ մը դադարէն յետոյ նիստը բացուեցաւ։

Խօսք առաւ Տօքթ. Րիզա Նուր պէյ, որ ընդդիմախօսեց 35րդ յօդուածին փոփոխման կուսակից եղողներուն։ Ըսաւ թէ կառավարութիւնը ասով ամէնէն մեծ անիրաւութիւնն է որ կ'ընէ այս կարգի խնդիր մը յարուցանելով և ասիկա ինչո՞ւ համար, արդեօք անոր համար որ կառավարութեան աւելի՞ մ'ու ... Երեսփ. Ժողովը։ Ընդհակառակը միշտ Երեսփ. Ժողովին բաժինը չէ որ նեղը է, այլ կառավարութեան, ան մեր վրայ բռնացեր է։ Ինչ չունէք որ, թիվանը հո՞ղմ չունէր. սանջաքնե՞ր պակաս էին, բանտ և ձերբակալութի՞ւն չկա՞ր. Համիտի ատենը եթէ կային ասոնք, գոնէ յայս բոլոր ապօրինութիւնները կ'օրինականացուէին։ Հաֆըզ Իպրահիմ էֆ. անցեալ օր կ'ըսէր թէ՝ ինք ձերբակալուելէ և բանտարկուելէ հազը ազատած է ձերբակալման հրամանագրէ, ես ինչ ըսեմ որ ասոնց մէջ ձերբակալման հրաման ալ չստացայ։ Կրնայ ըլլալ որ ասիկա իմ վերջին խօսքս ըլլայ. գուցէ ալ խօսք չի գամ հոս, երկրորդ ընտրութիւններէն յետոյ, հետեւաբար թոյլ տուէք որ խօսիմ։ Կը վախնամ որ 94ի օրերուն պէս, հիմա ալ ցրուէն մեզի և ալ նոր ընտրութիւն չի կատարեն։ Իսկ հակառակ պարագային, այս ձեւն ձմեռին անոնք իրենց ուզածին պէս պիտի ընտրեն և պիտի ըսեն թէ «ազգին ուզածն է այս ժողովը»։ Բռնապետութիւնը ինչպէս ի գործ կը դնէր Աբտիւլ Համիտ, օրէնքները չի յարգելով. դո՛ւք ալ նոյն բանը չէ՞ք ըներ օրէնքները ոտնակոխ ընելով։

Ցետոյ խօսք առաւ դարձեալ կրթ. նախարար Էմրուլլահ էֆ. և յանուն կառավարութեան պաշտպանեց 35րդ յօդուածը քննադատութիւններու դէմ։

Հօճա Շիւքրի (Իթիլաֆական).— Դո՛ւք Էմրուլլահ էֆ. իրաւունք չունիք կառավարութեան անունով խօսելու. ձեզ չենք ճանչնար. ուրիշ նախարար մը թող խօսի։

Շէյխ Աճմէտ էֆ.— Վերջացուցինք այս խնդիրները. յօդուածը ընդունինք կամ ոչ, պիտի լուծուի և երթանք. հետեւաբար օր առաջ երթանք և հարկաւ նորէն կուգանք։

Գասըմ պէյ (Իթիլաֆական) իբրեւ նախօսքեան, խնդրեց ժողովէն չհաստատել Սահմանադրութեան վերաքննութեան մէջ, մաքսատուրքին փակցնելու պէս։ Պուլկար Սօպրանիէի մէջ Սահմանադրութեան վերաքննութեան առթին երկար վիճաբանութիւններ տեղի ունեցան. միայն Իշխանապետութիւնը թագաւորութեան փոխելու կէտին շուրջ։ Խօսելով Սայիտ փաշայի նուռնալին վրայ ըսաւ թէ՝ ինք չէր կրնար վստահութիւն ունենալ Սայիտ փաշայի սահմանադրականութեան վրայ և թէ այսուհետեւ կատարեալ իրաւունքն էր բացակայիլ Երեսփ. Ժողովէն ու օպպօզիսիօն ընել։ Այս խօսքերը ցոյց կուտան թէ՝ այն կուսակցութիւնը որուն վրայ կը յենու, մեծամասնութիւն չէ այլեւս։ Սէյիտ պէյ ալ կը պնդէ թէ՝ օպպօզիսիօնը մերժում կը նշանակէ։ Այս խօսքերը ճիշդ կրնան ըլլալ այն ատեն միայն երբ մեծամասնութիւնը ընէ այդ ցոյցը։ Գասըմ պէյ յայտարարեց թէ՝ իր կուսակցութիւնը բնաւ չի յաւակնիր առանձինն ստանձնել կառավարութիւնը, այլ կը փափաքի որ ազգային դաշինք մը կազմուի, որպէսզի աւելի զօրաւոր ըլլայ և ամէնուն վստահութիւնը շահի։ Ասիկա կ'ըսեմ ոչ թէ անոր համար որ ես ալ շահ մը կը հետապնդեմ, այլ անոր համար որ հայրենիքս կը սիրեմ և կը ըզգամ թէ՝ ինչ վտանգներ կը սպառնան իր երկրին։ Տրիպոլիսէն շատ աւելի մեծ դժբախտութիւններ պիտի պատահին, եթէ օրինաւոր կառավարութիւն մը չի կազմուի։ Այն օր միայն պիտի ապրինք Եւրոպայի մէջ, երբ գիտնանք թէ 20րդ դարուն մէջ, կարելի չէ Բռնութեամբ ապրիլ։ Տեսէ՛ք Մակեդոնիան միեւնոյն զէնքով է որ մեր դէմ ը կ'ելլէ։ Մեր անյաջողութեան պատճառը այն չէ որ 35րդ յօդուածը մինչեւ այսօր չենք փոխեր. այլ որովհետեւ մեր երկրին մէջ կը շարունակէ օլիկարշին։ Պէտք է մէկ կողմ նետել անբնական ուժի գործածութիւնը և մտնել օրինական շաւղի մէջ։ Երբ 35րդ յօդուածը մերժուի ասկէ և ո՛ր Ծերակոյտին դրկուի, կառավարութիւնը Սուլթանին պիտի դիմէ որպէսզի ծերակոյտին ուղղուած իրատէ մը հանել տայ, կը վախնամ որ Խալիլ Զիա պէյ այդ իրատէներն ալ խեղաթիւրէ։

Զայնէր.— Ալլա՛հ, ալլա՛հ...։

Գասըմ.— Ինչ ընեմ ես կը վախնամ. չէ՞ որ քանիցս իրատէներու իմաստները փոխուեցան։ Դարձեալ և վերջին անգամ ըլլալով կը կրկնեմ թէ՝ այլեւս խնայեցէ՛ք այս երկրին. արգասիքնե՛ք ձեր սխալները և ուղղութիւն բռնէք երկրին դառնական մասերուն։ Այսօր Ալպանիոյ մէջ, չկայ մէկ հոգի որ կառավարութիւնը սիրէ. ամէն կողմ զզուած են և միայն կը շարունակեն սիրել կայսրը։ Ալպանիան սիրուն է երկրին. այդ սիրոյ այսօր թշնամութեան բերանն է ուղղութեան։ Պէտք է որ ամէն բանէ վերջ օրէնքն ու արդարութիւնը թագաւորեն. ա՛յս է մեր միակ ճամբան, եթէ կ'ուզենք ապրիլ (ծափեր)։

Գասըմ պէյի ճառէն յետոյ Նախագահը նիստը փակեց ժամը 6ին, յայտարարելով որ նիստը կը շարունակուի վաղը (այսօր)։

ՏԸՆԻՓ ՄՐԳԵՂԷՆՆԵՐ

Բերա, Պալըգ Բազար, Փօնեա Բազար խանութին տէրերը՝ Մէհմէտ Ալի և Հաջը Մուսթաֆա աղաները տարեգլխի առթիւ բերել տուած են ամէն տեսակ ընտիր ու թարմ մրգեր և պտուղներ։ Կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն խանութը, ուր գիները զոհ պիտի մնան գիներու չափաւորութեան և ընտիր մրգեղէններուն։ 10-2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԸ

Խառն Ժողովը թէեւ երէկ նիստի հրաւիրուած էր, սակայն եկեղեցական անդամները մասամբ բացակայ գտնուելնուն՝ նիստ տեղի չկրցաւ ունենալ։ Հետեւաբար Քաղաք. Ժողովի ներկայ անդամները առանձին նիստ կազմեցին և ձեռք առին Նպաստընկալ Ուսանողներու խնդիրը, որու համար արդէն հրաւէր ուղղած էր Տնտես. Խորհրդոյ և Նպաստընկալ Ուսանողներու Յանձնաժողովին։ Ժողովը այդ մասին բաւ ակլեցաւ նոյն մարմիններուն հետ, և սկզբամբ որոշուեցաւ Նպաստի թոշակները վճարել մինչեւ ներկայ դպրոցական տարեշրջանի վերջ և հրաւիրեց Տնտես. Խորհուրդը որ շարունակէ իր պաշտօնը, ինչպէս նաեւ իր նախաքննիչ Մասնախումբին յանձնեց ուսանողներէ ոմանց մասին տեղի ունեցած դիտողութիւնները և Յանձնաժողովին բացատրութեանց գիրը, այդ մասին իր տնօրինութիւնները յետաձգելով յառաջիկային։

ԿԱԹՈՂ. ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐՆԵՐԸ

Երէկ մայրաքաղաքս հասան կաթողիկոսական պատգամաւորներէն Տ.Տ. Թորգոմ եպիսկ., Պարգեւ, Ինճէեան, Շաւարշ, Գրիգ. Պալաքեան և Պօղոս Գաֆթանեան վրդ.ները ու Յ. Միքայէլեան, Եր. Տ. Անդրէասեան, Միհրդատ Հայկազն, Թ. Տատրեան, Պ. Փալֆաեան և Կարապետ Շահինեան էֆ.ները, և առին պեկոծութենէ մը մազապուր ազատած Բաքէի Ֆրիժի շոգենաւով։ Պատգամաւորները ամէն տեղ ջերմագին ընդունելութիւն գտեր են, մանաւանդ Կիրասոնի և Սամսոնի մէջ։

ՀԱՅԵՐԸ ԵՒ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Օսմ. Խորհրդարանի հայ երեսփոխանները ոմանք այս օրերս Ս. Պատրիարքին յայտարարած են թէ Պոլսոյ ու գաւառներու մէջ պաշտօնական անձերու և հասարակ անհատներու Իթիլաֆին մասնակցութիւնը նպաստաւոր չէ Ազգին համար, որովհետեւ այդ կուսակցութեան մէջ մտած են քրոնացիկ անձեր։ Հայ երեսփոխանները աւելցուցած են թէ Իթթիհատ կուսակցութիւնը պատրաստ է Ազգին օրինաւոր բաղձանքներուն գոհացում տալու, և արդէն իսկ արդի դաշինքը նկատողութեան առած է ու պիտի գործադրէ հայ երեսփոխաններու տուած յիշատակագիրը Հայաստանի մասին։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԲՈՂՈՔԻ ՀԵՌԱԳԻՐ

Բրիզրէնի և շրջակաները, ալպանիացի զեադաններ, հոջաներ, պեկեր ու երեւելիները բողոքի հեռագիր մը ուղղելով խաղաղութեան, ցաւ կը յայտնեն Երեսփ. Ժողովին մէջ տիրող անհամաձայնութեան մասին, մանաւանդ այնպիսի միջոցի մը, երբ հայրենիքը միութեան և համերաշխութեան պէտք ունի և Բալքանեան պետութիւնները կը պահանջեն որ վերջ մը դրուի այդ ցաւալի վիճակին։

ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Կը տեղեկանանք թէ Պատերազմական Ատեանը 45 օրուան բանտարկութեան դատապարտեց Մեալէֆի պատասխանատու տնօրէն և արտօնատէր Մէհմէտ Զաքի պէյը ու 20 օրուան բանտարկութեան՝ Եէնի Եօլի պատասխանատու տնօրէնը։

ԵՐԿՈՒ ԱՐԿԱԾ

Երէկ առտու ժամը 10ի մօտ կամրջէն մեկնող Ասկէոյնիէի թիւ 7 շոգենաւը Էյուպէն ճամբայ ելած թիւ 10 շոգենաւին հետ թեթեւ բախում մը ունեցաւ Հալըճի Օղլուի նաւամատոյցին առջեւ։ Թիւ 10 շոգենաւը թեթեւ վնասներ կրեց։ Անձի կորուստ չկայ։ Քննութեան ձեռնարկուած է։

ՍԻՆԷՄԱ-ՕՐԻԱՆԹՕ

Դեկտ. 27 Դշ.էն մինչեւ 30 Ուր. գիշեր Սինէմա-Օրիանթոյի յայտագիրն է.— Լեւան Մթուէին։ Ծովին փրփուրը (տրամ)։ Ռօպինէ եղբայրն մը կը սիրէ (քօմիք)։ Ահլի դեղեցիկը ո՞վ է (գօմէտի)։ Դեղնած ժանը (դրամ)։ Քրիպուլլ բարեկամ։ Վերջին ներկայացումը կը սկսի ճիշդ ժամը 9ուկէսին։

Լուսավառութեան

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԳԻՒՏԸ

ՕԼՍՕ

ԱՌԱՆՑ ԲՈՑԻ

Գեղեցիկ ու փայլուն լամբարներ, ուստ լոյս՝ երկու հարիւր քիրուէն մինչեւ 1500 ժամ հաստատ ապահով գործածութիւն, կամ նըրբ լաւագոյն ապաւումաքրութիւնը վաճառատան կողմէն երաշխաւորուած։ Բարիզի ամէն տեսակ վառարաններ ալ կը ծախուին։

Թուրքիոյ համար միակ ընդհանուր ներկայացուցիչներն են Լ. Հինգլեան և Կ. Տիրէձեան, Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սէֆեան խան, թիւ 12, «ՀԱԼԼԷՅԻ» վաճառատուն։ 24-13

ՕՍՄ. ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ

16—25

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ՍԵՐԻԻ ՏՈՄՍԱԿՆԵՐԸ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ

Սոյն վիճակահանութիւնը, որ առանց ցեղի եւ կրօնքի խտրութեան բոլոր վարժարաններուն ի նպաստ սարքուած է հայրենասիրական նպատակով մը, միեւնոյն ատեն օգտակար կ'ըլլայ վիճակահանութեան տոմսակ գնողներուն։ Առաջին անգամն է որ մեր երկրին մէջ այս կարգի ազգային վիճակահանութիւն մը կազմակերպուած է, ուրկէ դպրոցները ուղղակի կերպով կ'օգտուին և պարգեւներէն ալ օսմ. անհատները կը նպաստաւորուին։ Ամբողջ Օսմանցիները պէտք է հայրենասիրական պարտք մը նկատեն գնելով ժամանակին այդ վիճակահանութեան։ Տոմսակներուն թիւը 28,000 է, որոնց կէսը՝ 1400ը դանազան պարգեւներ կը շահի։ Մարդս մէկէն ի մէկ հարստացնող պարգեւներ ունի սոյն վիճակահանութիւնը, ինչպէս 1,500,000 զրուշ, 1,400,000, 1,200,000, 1,000,000, 300,000, 100,000 և ասոնցմէ ուրիշ շատ մը պարգեւներ ալ կան։ Հակառակ այսքան մեծ պարգեւներու, տոմսակներուն գինը սուղ չէ. կէսը՝ 2 մէճիտիէ, մէկ քառորդը՝ 1 մէճիտիէ, մէկ ութերորդը՝ 10 զրուշ։ Ճամբորդներու, պաշտօնով ասդին անդին գացող եւ ամէն ատեն մասնաւոր յենչով տոմսակ փոխել չ'ուզողներուն դիւրութիւններ կ'ընծայուին։ Այդ կարգի անձերուն տարեկան տոմսակներ կը տրուին, որով անոնք ասանկ հինգ վիճակահանութեանց ալ կրնան մասնակցիլ. տարեկան տոմսակներուն գինն է, կէսը՝ 14 մէճիտիէ, քառորդը՝ 7 մէճիտիէ և մէկ ութերորդը՝ 15 զր.։ Տոմսակներու վաճառման կեդրոնատեղին է կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խան, ընթերցատան եւս, ժամագործի վաճառատան քով թիւ 15, Տէփտարա և Վանիթուրա պանքան։ Ցիշեալ տոմսակները Պոլսոյ, Ղալաթիոյ և Վերին Վոսփորի բոլոր լումայափոխներուն քով կը ծախուին։ Իզմիրի մէջ կը ծախուին Պէհարիէ փողոցը Մորտախայի Լէվի պանքային և Օսմ. Կայս. Պանքային մասնաճիւղին տակ գտնուող Երրորդ Զէյթանէլի մէջ Պէնի-միս Տէվիտասի կողմէ։

ՏՕՔԹ. ՄԻԽԱԼԱՔՕՊՈՒԼՕ

Բերլինի, Պարիզի և Վիէննայի հիւանդանոցներուն մէջ պաշտօնավարած է իբր յիմարաբոյժ և ջղային հիւանդութեանց մասնագէտ։ Գիտական շատ մը հաստատութեանց անդամ և Պոլսոյ Ճէրահէ հիւանդանոցին բժիշկն է։

ՋՂԱՅԻՆ ԵՒ ՄՏԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

ԹԷՓԷ-ՊԱՇԸ, ԱՆԳԼ. ԴԵՍՊԱՆԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ

ՊԷԹԻՐԷԼԼԻ ԱՊԱՐԹԸՄԱՆ, ԹԻՒ 12

ՆՈՐ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒՄ, ՆՈՐ ՄՕՏԷԼ Փ. ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐՈՒ

Ռէօնթկէնեան ճառագայթներով ախտաճանաչութիւն, ճառագայթագրութիւն, ճառագայթաբուժութիւն, ելեկտրական զօրաւոր հոսանքով լոգանք, սոլէնոիտ տ'Արսօնվալ, ելեկտրական ամէն կարգի հոսանքներ՝ սթաթիք, ֆարատիք, կալվանիք, սինիւզօիտալ, ելեկտրամագնիսական եւն.։ Նոյնպէս լոգանքներ սթաթիք, տօքթ. Շնէէի չորս բջիջներով, չոր օդով, ելեկտրական թրթռուն մասաժ՝ չփումով։ Գործնական և ներգործական մեքենաբուժութեան ամէն կարգի կիրառութիւնները։

12—12

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

(Phénix Autrichien)

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄԷՋ ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1860ԻՆ

Ն. Բ ԲՋՐՈՒԹԵ Ն Ա ՎԻԷՐԱՅԻ ԴՈՒՔՍԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽԸ	6,300,000	ՖՐԱՆՔ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	64,000,000	»
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ	230,000,000	»
ՎԵՐՋԻՆ 30 ՏԱՐԻՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐԸ	88,000,000	»
1910ԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ՆԵՐՈՒՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ	6,500,000	»

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Գ. Գ. ՔԱՍԱԹԼԸՃԻ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ԹՈՒՆԷԼ ԽԱՆ, ՂԱԼԱԹԻԱ.—Կ. ՊՈԼԻՍ

40—52

ՄԷԶՕՆ ՏԱԹԷՆ

ԼԱՄՊՐՕՊՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա, Մեծ Փողոց, Հասօբուլօ Բասաժին կից, 278

Մեծ ցուցադրութիւն

Սիրուն կաղանդչէքներու

Սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուին Մետաքսեղէն, Բամպակեղէն, Բրդեղէն կերպասներ, Մուսլին, Զեֆիր, Հովանոց, Անուշահոտութիւններ. Մարոքէնէ Սարքեր, Ժիւրօն և Թօհաֆիէի վերաբերեալ ընտիր առարկաներ։

Տարեգլխի առթիւ վաճառատունը ամէն օր լեցուած է գնորդներու խուռն բազմութեամբ։ Կ'աղանդչէքներ գնելէ առաջ՝ կ'արժէ անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը։ Գինները խիստ աժան են։

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՔ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ ՃԱՇԱՐԱՆԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կարասի գնելէ առաջ մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ համոզուելու համար։ 58—59

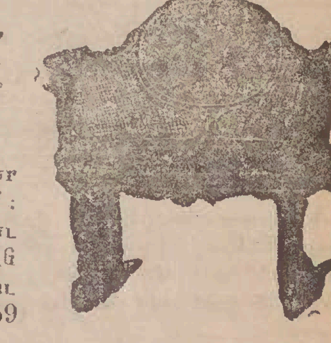

ՄԷՀՄԷՏ ՐԻՖԱԹ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Բարիզի ատամնաբուժական համալսարանէն վկայուած, արուեստին բոլոր վերջին կատարելագործութիւններով կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ Գալը Ալի Ճատտէսի Նուրը Օսմանիէի անկիւնը գտնուող իր դարմանատան մէջ։ Դիմողները մեծ գոհունակութեամբ պիտի վերադառնան։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՕՓԷՐԷԹԻ ԹԱՏՐԱԽՈՒՄԲ

ՊԷՆԼԵԱՆԻ վարչութեամբ

Այս գիշեր Օտէոնի Թատրոնին մէջ վերջին անգամ ըլլալով պիտի ներկայացուի

ՔԷՕՍԷ ՔԷՀԵԱ

ԱՐՏՆԻՆ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ

Սաւան, Բարձի երես, Ծածկոյթ, Անձեռոց, Ձեռքի սրբիչ, Ջեջան ակողնի, Պիքէի կարնիքիւրներ, Մատամբօլամ, Խաս. Ալգասի կտաւ, եւլն. եւլն.

ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻ

Կեդրոնատեղի՝ Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

Մասնաճիւղեր՝ Բերա, Բասաժ տ'Անաթօլի, Ղալաթիա Եէնի Ճամի, թիւ 14, Պոլիս Սուլթան Համամ, թիւ 3

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ. ՆՄՈՒՇՆԵՐ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻՆ ԽՆԴՐԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

سینکر دیکیش ماکنه‌لری دنیاده موجود اولانلرك اك ایولیدر.

برنجی نوع موادن غایت محکم یاپیلمش او ایشلری وارباب صنعت ایچون بی امثالدر.

سینکر دیکیش ماکنه‌لری قومپانیه‌سنك درسعادتده‌کی شعبه‌لری

بك اوغلی جادهٔ کبیرده؛ غلطه سینکر خانده وقره کویده نومرو ۱۲۰ ؛ سلطان بایزیدده؛ سلطان حمامده وفاتحده اسکدار چارشو بوینده قاضی کوی مودا جاده‌سنده؛ مقری کوی شمندوفر استاسیوننده؛ بلاطه کوپری باشی سوقاغنده؛ بشکطاش واپور اسکله‌سی قارشوسنده؛ پانغالتی ترامواي جاده‌سنده نومرو ۵۷.

ممالك شرقیه ایچون ادارهٔ مرکزیه‌سی درسعادت بك اوغلی جادهٔ کبیرنده نومرو ۳۲۳

THE SINGER MANFG. CO.
TRADE MARK

تقلیدلرندن صاقینکز حقیقی سینکر دیکیش ماکنه‌لری قارشوده‌کی علامت فارقه‌یی حائزدر.

بالعموم شهرلرده شعبه‌لری واردر

ՏՕՔԹՈՐ

Եդուարդ Շահպազ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱԶԳԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի բժշկական համալսարանի ակնաբուժական քլինիքին մէջ իր մասնագիտութիւնը կատարելագործած և Գեննվիէնի հիւանդանոցին մէջ իր եւ ակնաբոյժ երկար ժամանակ ծառայած և փորձառութիւն ձեռք անցուցած ըլլալով, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն տեսակ հիւանդութիւնները, չիլերը (չաչի) կը չոկէ առանց գործողութեան, և ցարդ Պոլսոյ մէջ չգործածուած բրօֆ. Ժավալի գործիքով կարճատեսներու և հեռատեսներու խիստ յստակ և փայլուն ցուցնող ակնոցներ կուտայ: Մեծ յաջողութեամբ և առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ քաթարաքթի (ճերմակ) և աչքի վիրաբուժական ամէն տեսակ գործողութիւնները, տեսողութենէ զուրկ և տձեւ աչքերուն տեղ բնականին յար և նման արուեստական աչքեր կը զետեղէ: Հիւանդ կ'ընդունի ամէն օր, մինչեւ կէս օր, Պաղճէգարու, Համիտիէ սիպիլին դիմաց, Իւթիւճեան գնդարանը, կէս օրէ վերջ, Բերա, Մեծ Փողոց, Թագսիմի Փրանսական հիւանդանոցին կից, անկիւնի աբարթմանը:

43-50

ԲԱՐՏՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՅԱՂԹԱՆԱԿԷ

ՄՆՑԵԼՁՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԵԱՆ ՄԻՑԾ

ՆԱՈՒՄԱՆ

ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԻՍԿԱՊԷՍ

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ Ե ՎԵՐԺՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻ
ԼՈՒՐՋ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԵԴՐ. ՍԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա, Խիւտավէնտիկեար խան, թիւ 3, 4—14. 15
Մթերանոց. Պէշիկթաշ, Ախարէթլէր, թիւ 44

Մօտերս մասնաճիւղեր պիտի բացուին մայրաքաղաքիս զանազան թաղերուն մէջ
ԲԵՐԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ

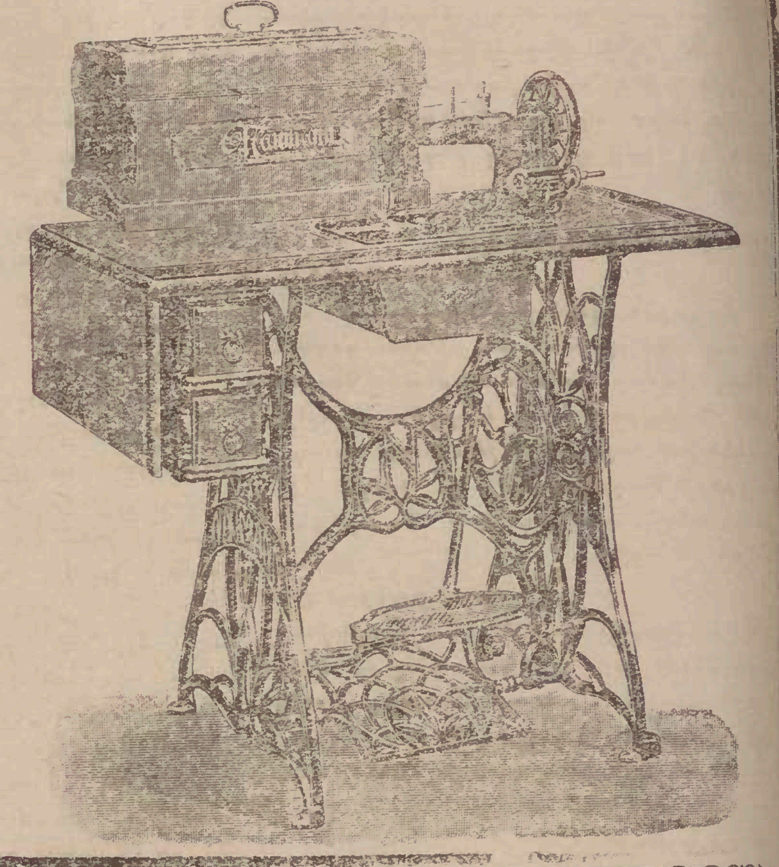

ارسلانلی بیوك موبلیا فابریقه‌سی

لئونژ . فریدمان

استانبول محمود پاشا نومرو ۱۰۲

لئون ژ . فریدمانك بیوك موبلیا فابریقه‌سی، استانبولده محمود پاشاده ۱۰۲ نومروده کندی مالی اولان خان ایچنه نقل ایدلمشدر . کرك کندی فابریقه‌سنده وکرك اوروپا فابریقه‌لرنده اك صوك موده اوزرینه اعمال ایدلمش هردرلو موبلیا و اشیانك نفاست ظرافت ومتانتی اکلامق ایچون، برکره مذکور مغازه وفابریقه‌یی زیارت ایتمك کفایت ایده‌جکی محترم اهالی‌یه عرض اولنور .

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԼԷՕՆ Ժ. ՖՐԻՏՄԱՆ

ՊՈԼԻՍ, ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ, ԹԻՒ 102

Լէօն Ժ. Ֆրիտմանի կարասիներու մեծ վաճառատունը կը ծանուցանէ թէ իր սեփական խանին մէջ հաստատուած է, Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, թիւ 102. կը բաւէ այցելել այդ հաստատութիւնները, գաղափար կազմելու համար անոր ճոխ մթերքին ու կարասիներուն այլազանութեանը վրայ, որոնց ամէնքն ալ նորաձեւ դրութեամբ պատրաստուած են թէ՛ իր գործարանին և թէ եւրոպական գործարաններու մէջ:

ԱՆՄՐՑԵԼԻ ԳԻՆ

Ցանձնարարութիւնները մեծ խնամով քով կը կատարուին: Թէ՛ աքանակ թէ մեծաքանակ վաճառում կ'ըլլայ: 15

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԷՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

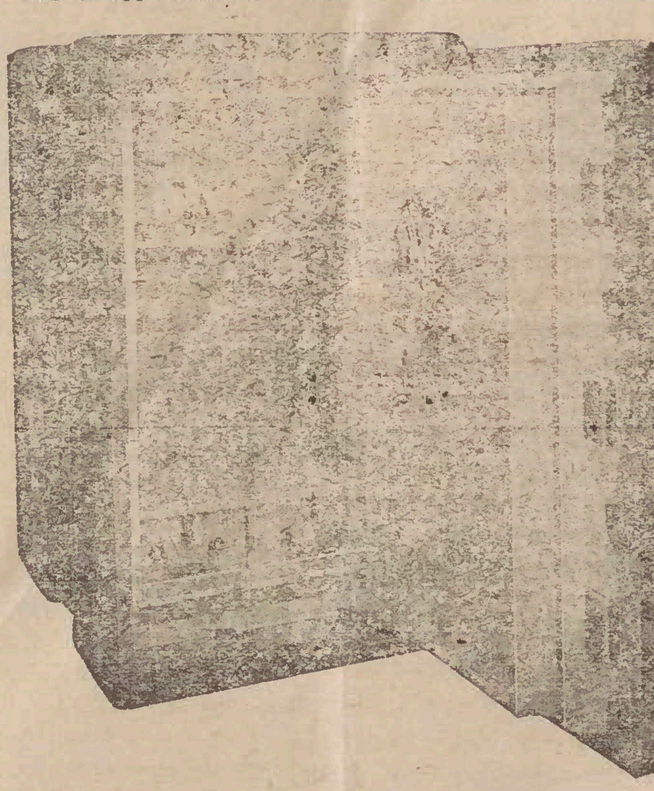

دنیانك اك مشهور میلنر قاصه‌لری

[illegible]

سیدنی نوول و شرکاسی

[illegible]

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ՕՍՄ. ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԻԼՆԷՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂԸ ՄԷՆ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԾԱՅԷՆ ԳՈՂԵՐՈ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա. Գէորգ պէյ խան, թիւ 1-2-3

104—43

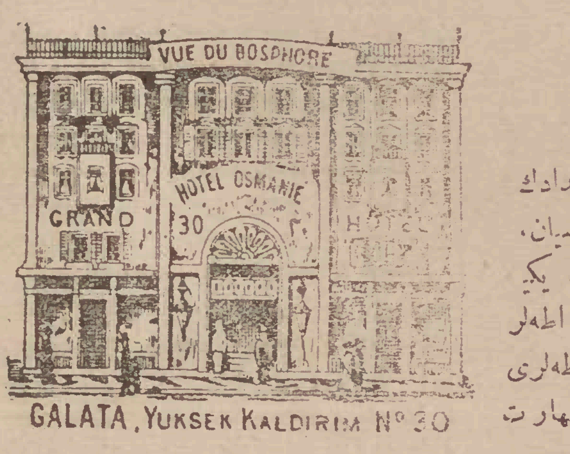

عثمانیه اوتلی

صاحب ومدیری نرسیس پاپاسیان

غلطه ۳۰ یوکسك قالدیرم ۳۰

تلجیلك ایله اشتهار ایتمش ودور استبدادك ب ونرامش اولان نرسیس افندی پاپاسیان، وکره یوکسك قالدیرمده «عثمانیه» نامیله یکی برمنتظم اوتل تفریش ایلمشدر. اوتل، اطه‌لر ومرمره وبوغاز اچینه ناظر غایت فراح اوطه‌لری ولکتریق چاکرینی وهوا غازینی حاوی وطهارت ونظافته صوك درجه دقتلی صورتده ترتیباتی اکال ایدلمشدر. موقعی مرصنف اهالی ایچون مرکز ولوب استانبولك جوار کویلرنده‌کی بهالی محللرده اقامت ایده‌جکلره، هم تبدیل هوا وهمده یش خصوصنده غایت الوریشلی اولدیغی وبرکره تشریف بیوره‌جق ذوات کرامك هرحالده ممنون قاله‌جقلری عرض وبیان قیلنور.

ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Տէր եւ Տնօրէն ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԻՒՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ, ԹԻՒ 30

Նախկին համբաւանոթ պանդոկապետ Ստամբոլցի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ որ բռնապետական ճնշման տակ ակամայ թողած էր իր ասպարէզը, այժմ քաջալերուած Սահմանադրութեան ընձեռած բարիքներէն, այս անգամ հիմնած է գեղեցիկ պանդոկ մը, Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմի վրայ:

Սոյն պանդոկը ունի սքանչելի դիրք մը. ամբողջ Վոսփորը, Կղզիները ու Մարմարայի ծովը իր առջևն են:

Եւրոպական նորոյ ճաշակով կահաւորուած, ելեկտրական զանգակներով և օդային կազերով լուսաւորուած է. սպասարկութիւնը անթերի և մաքրութիւնը կատարեալ է. Նամանաւանդ ճերմակեղէններու մասին վերջին ծայր խնամք տարուած է: Մէկ խօսքով, յաճախորդի մը հանգստութեանը համար ամէն կարելի միջոցներ ձեռք առնուած է:

Ամէն անոնք որ օդափոխութեան համար Պոլիս դիմելու և գիւղերը կը քաշուին, սուղ վարձքերով օտար պանդոկներ կը յաճախեն, մեր պանդոկը գալով այլեւս գիւղագնացութեան պէտք չպիտի զգան:

Սոյն պանդոկը Պոլսոյ, Ղալաթիոյ, Բերայի ճիշդ կեդրոնը ըլլալով վաճառական մը կամ զբօսաշրջիկ մը ինչ գործի և ինչ դասակարգի որ պատկանի, մեծապէս պիտի կարենայ իր առաւելութիւններէն օգտուիլ: Ուստի ՆԵՐՍԷՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ իր արհեստին մէջ ունեցած փորձառութեամբը և գործնականապէս ծանօթ ըլլալով ամենուն, կը խնդրէ իր նախկին յաճախորդներէն և ամէն անոնցմէ որոնք Պոլիս կուգան, բարեհաճին անգամ մը Ղալաթիա Եիւքսէք Գալտըրըմ ՕՍՄԱՆԻՅԷ ՊԱՆԴՈԿը յաճախելու, անձամբ ստուգելու համար իր ըսածներուն ճշմարտութիւնը: ԾԱՆ. — «ՊԱՆԴՈԿ ՕՍՄԱՆԻՅԷ» անունը պէտք չէ շփոթել Ղալաթիոյ «Օթէլ Օսմանիէ»ի հետ:

ԳԻՆԵՐԸ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ

27—52

BANQUE D'ATHENES

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Ֆրանք
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9.275,000 Ֆրանք

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.—Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զակազիկ, Լիմասոլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Գավալա, Իզմիր, Գանիթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէոս, Խաթրաս, Վօլօ, Շիրան Գալամաթա, Թրիփօլիցա, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ):

Հեռագրական հասցէ՝ ԱԹԷՆՕԲԼԷՍ

Աթէնքի պանքան իր զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխառութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու գանձում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուրնթաց:

Ապահովական գործառնութիւններ եւ արժէթղթեր.— Ապահովական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով: Արժէթուղթերու պահպանութիւն՝ անոնց վարձքի մը փոխարէնը. Ջնջել և գանձում ամէն կարգի կտրոններու:

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով:

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կուտայ դրամական աւանդներու:

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէնտէրէի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկէլէսի) մէջ, նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընդունի չատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութիւնը, թէ՛ իբր աւանդ և թէ իբր երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխառութեանց: Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով:

Ընդհ. Տնօրէն
Գ. ՄԱՂԱՐ.

Ալ ծկան իւղ մի խմէք
միայն
ԺԻՐԱՐԻ ԳԻՆԻ
խմեցէք
Ամենէն զօրեղ եւ անուշահամը ճաշելէ առաջ մէկ մաէնի գաւաթ խմելու է
Vin Girardi

« او طالون دور »

قارلو اهنام

۴۵۰ بك اوغلنده پالاس خدیوی قارشوسنده ۴۵۰

بالجمله ... عائله‌لر ایچون فوق العاده سهولات
كت حاضر واصمارلامه پوطینلر وایاق قابلر
هرجنس صاغلام لکلر لاستیکلر وقیشلق تری
تحافیه وسائر اشیای نفیسه
بش ماه وعده ایله
مغازه‌مزی برکره تشریف بیورانلر هرحالده
ممنون قاله‌جقلر .

11-30

هرکه فابریقهٔ همایونی فسلری

عثمانلی وطنداشلریمز عثمانلی ماعنه رغبت ایتملیدرلر. مملکتمزك پاره‌سی اجنبی‌یه کیتمه‌ملیدر.

هرکه فسلری . جوزلی، متانتی، ظرافتی جهتیله دونیانك اك اعلا واك نفیس فسلریدر.

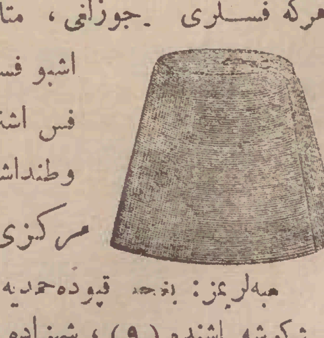

اشبو فسلری اکثیا ایدنلر تجارت عثمانیه‌یه ومملکته خدمت ایتمش اولورلر.

فس اشترا ایدن اول برکره مغازه‌مزی وشعبه‌لریمزی تشریف بیورملرینی وطنداشلریمزدن رجا ایدرز.

مرکزی: کوپری باشنده والده خانی تحتنده ۷ نومرولی دپودر.

شعبه‌لر: بغچه قپوده حمدیه قارشوسنده کوشه باشنده (۵۴)، سرکه‌جیده باب عالی جاده‌سنده کوشه باشنده (۹)، شهزاده باشنده دیرکلر آره‌سنده اشجی قارشوسنده (۶)، بشکطاش اوی مقراضی قارشوسنده کوشه‌باشنده (۲۰) نومرولی دکانلردر.

طوزجی زاده مصطفی

ՀԷՐԷՔԷՅԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՖԷՍԵՐԸ

Այսօրհիս ամէնէն ազնիւ, նուրբ և ամուր ֆէսերը Հէրէքէի գործարանին մէջ կը պատրաստուին: Ամէն օսմանցի հայրենասէրի պարտքն է այդ ֆէսերը գործածել, որոնք օտար երկիրներու մէջ շինուած ֆէսերուն հետ կրնան մրցիլ ամէն կերպով: Վաճառման կեդրոնատեղին է Կամուրջին գլուխը, Վալիտէ խանին տակը, թիւ 7: Մասնաճիւղերն են Պաղչէ Գաբու, Համիտիէ Թիւրպէսին անկիւնը թիւ 9. Շահզատէ Պաշի, Տիրէքլէր Արասի՝ ճաշարանին դիմաց՝ թիւ 6, Պէշիկթաշ՝ Թրամվէյի աքծանին անկիւնը՝ թիւ 20:

ԹՈՒԶՃԸԶԱՏԷ ՄՈՒՍԹԱՖԱ

ՕԹՕՄՕՊԻԼՆԵՐ

ՏԱՐՐԱԳ PARIS

ՏՕՆՕՒՆ, ԽՆԱՄՈՒԹ, ՎԻՑԵԼՈՒԻՋ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ

Տեղեկութիւն և քաղաքի ուղևոր համար դիմել Թուրքիոյ ընդհանուր ներկայացուցիչ Թոնթուար քոմէրսիալ «ԷՏ. ԼԸ ՌՕՅԱ և Ընկ.» Սթամպուլ, Ճէվահիր պէյ խան Պէօ իւք Զապթիյէի դիմաց:

Լուրջ գործակալներ կը փնտռուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մէջ: 40—7

زینلرکزی محافظه ایتمك ایسترسه کز
[illegible]

باغلرباشنده چفتلیك غازینوسی دیمكله مشهور معروف ولان غازینو وبغچه ایجاره ویریله جکندن طالب اولان غلطه‌ده هلبك خانده تجاردن بجدیان یروانت افندی‌یه مراجعت اولنور .